

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2564

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร

อำเภอปาง จังหวัดพะเยา

โดย

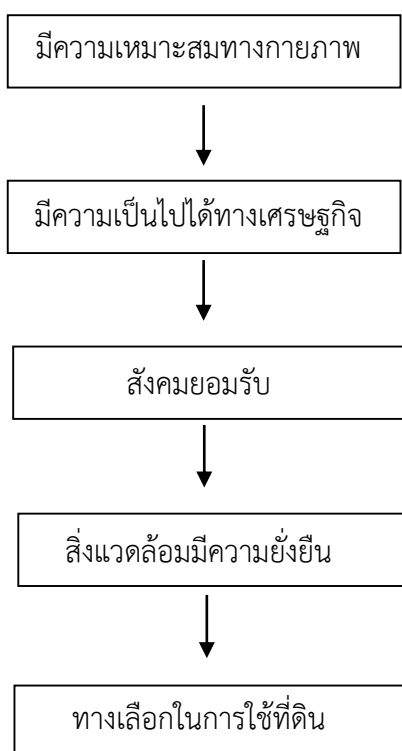
สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

เอกสารวิชาการ เลขที่ 1/2564
สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2564

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

กันยายน

2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-14
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-5
3.3 ทรัพยากรดิน	3-9
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PARTICIPATORY RURAL APPRAISAL: PRA)	
4.1. หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-9

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 ทฤษฎีการดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-7
เอกสารอ้างอิง	อ-1
ภาคผนวกที่ 1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้	ผ1-1
ภาคผนวกที่ 2 รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปีงบประมาณ 2549-2564	ผ2-1

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาพะเยา ปี 2532-2561	2-8
ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-11
ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี 2563	2-14
ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี 2563	2-15
ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-17
ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี 2562	2-20
ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-5
ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-12
ตารางที่ 3-4 สมบัติที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-14
ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-18
ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	4-4
ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	5-7
ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	6-2
ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	6-5
ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2565	7-10
ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-12
ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-13

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-3
รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-4
รูปที่ 2-3 ภาพตัดขวางสภาพภูมิประเทศ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-5
รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-9
รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพะเยา	2-10
รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-13
รูปที่ 2-7 สัดส่วนคริวเรือนเกษตร ตำบลขุนควร อำเภอเมืองปง จังหวัดพะเยา	2-15
รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของคริวเรือนเฉลี่ย ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	2-21
รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-2
รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-3
รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-4
รูปที่ 3-4 ทรัพยากรน้ำ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-7
รูปที่ 3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-8
รูปที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดิน	3-16
รูปที่ 3-7 ทรัพยากรดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-17
รูปที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	3-19
รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	4-5
รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	4-8
รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	4-10
รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	6-15
รูปที่ 7-1 ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา	7-7
รูปที่ 7-2 ลำน้ำสาขาต่างๆ	7-9

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่ และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน เข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่าง ๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบนไคและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตาม ขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“**ดิน**” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรม ปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“**การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน**” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็น การกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB , 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา โดยตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน มีเนื้อที่ 408.65 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 255,408 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลลอย และตำบลลิม อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลสระ อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และตำบลสะเนียน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา และตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา และตำบลป้อ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลควร และตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ตำบลขุนควรมีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1188 1228 และ 3009

(สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม, 2559)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านน้ำปุก

หมู่ที่ 7 บ้านสันติสุข

หมู่ที่ 2 บ้านน้ำแปง

หมู่ที่ 8 บ้านสบขาม

หมู่ที่ 3 บ้านสบเกียง

หมู่ที่ 9 บ้านแสงไทร

หมู่ที่ 4 บ้านขุนกำลัง

หมู่ที่ 10 บ้านน้ำริน

หมู่ที่ 5 บ้านนาอ้อม

หมู่ที่ 11 บ้านใหม่สารภี

หมู่ที่ 6 บ้านผาตั้ง

หมู่ที่ 12 บ้านสันกลาง

(คณะกรรมการพัฒนา อบต.ขุนควร, 2559)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ตำบลขุนควร เดิมอยู่ในเขตปกครองของตำบลควร และได้แยกตัวออกมาจากตำบลควร เมื่อปี พ.ศ. 2534 ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2539 และคนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินเป็นคนพื้นที่จากจังหวัดน่าน เมื่อพบแหล่งทำมาหากินที่อุดมสมบูรณ์จึงได้ชักชวนคนอีกกลุ่มมาตั้งถิ่นฐาน (คณะกรรมการพัฒนา อบต.ขุนควร, 2559)

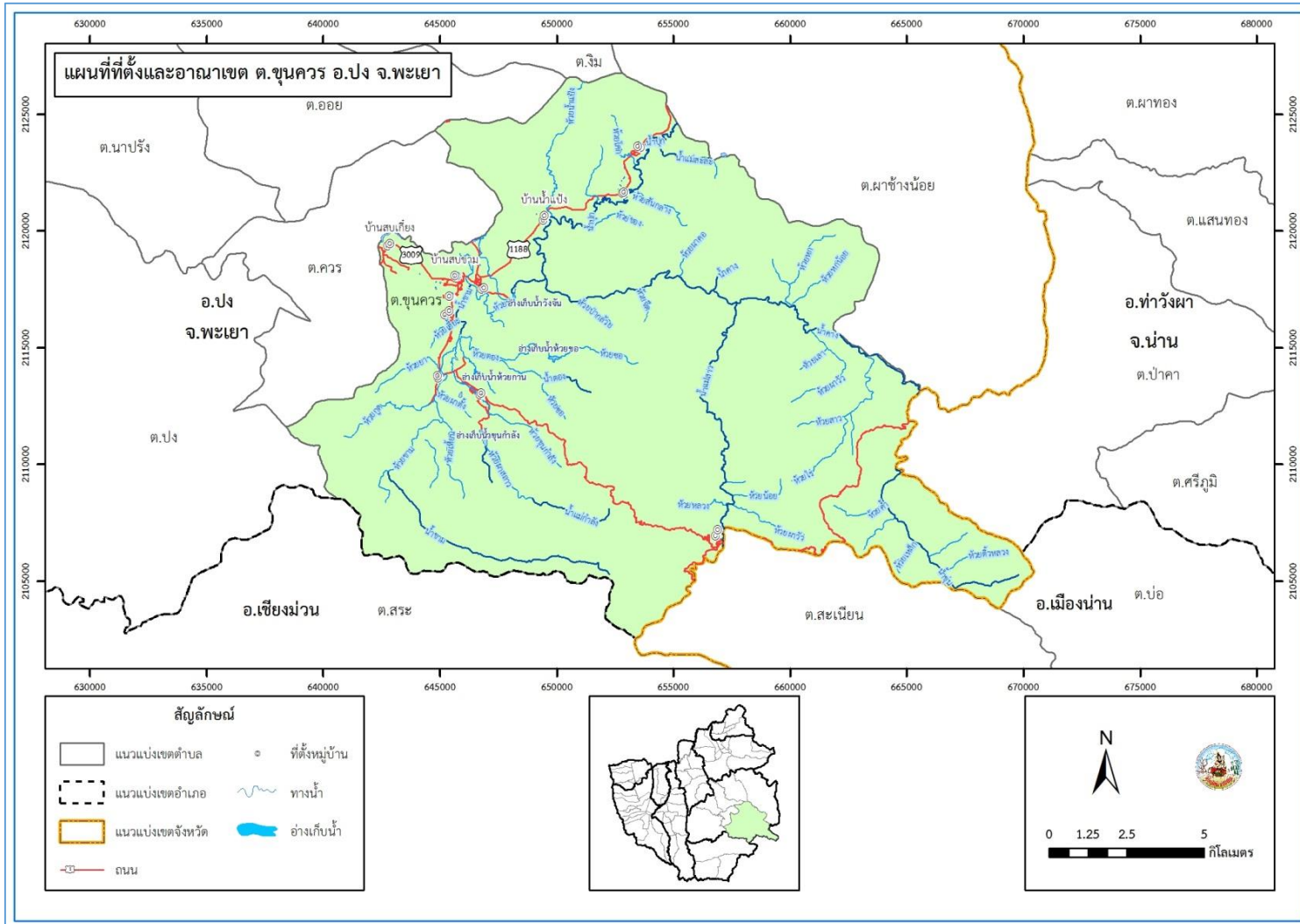
2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบถึงพื้นที่สูงชันมาก โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 35-50 เปอร์เซ็นต์ เป็นพื้นที่สูงชัน ตำบลขุนควรมีความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 304-1,380 เมตร โดยทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนชันและมีแอ่งที่ราบลุ่ม ส่วนทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ของตำบลเป็นพื้นที่ต้นน้ำของน้ำแม่กำลิ่ง น้ำขาม น้ำปุก น้ำแม่สาว และน้ำคาง ที่ไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตำบล และด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแหล่งต้นน้ำของน้ำปุก ที่ไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตำบล

(รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

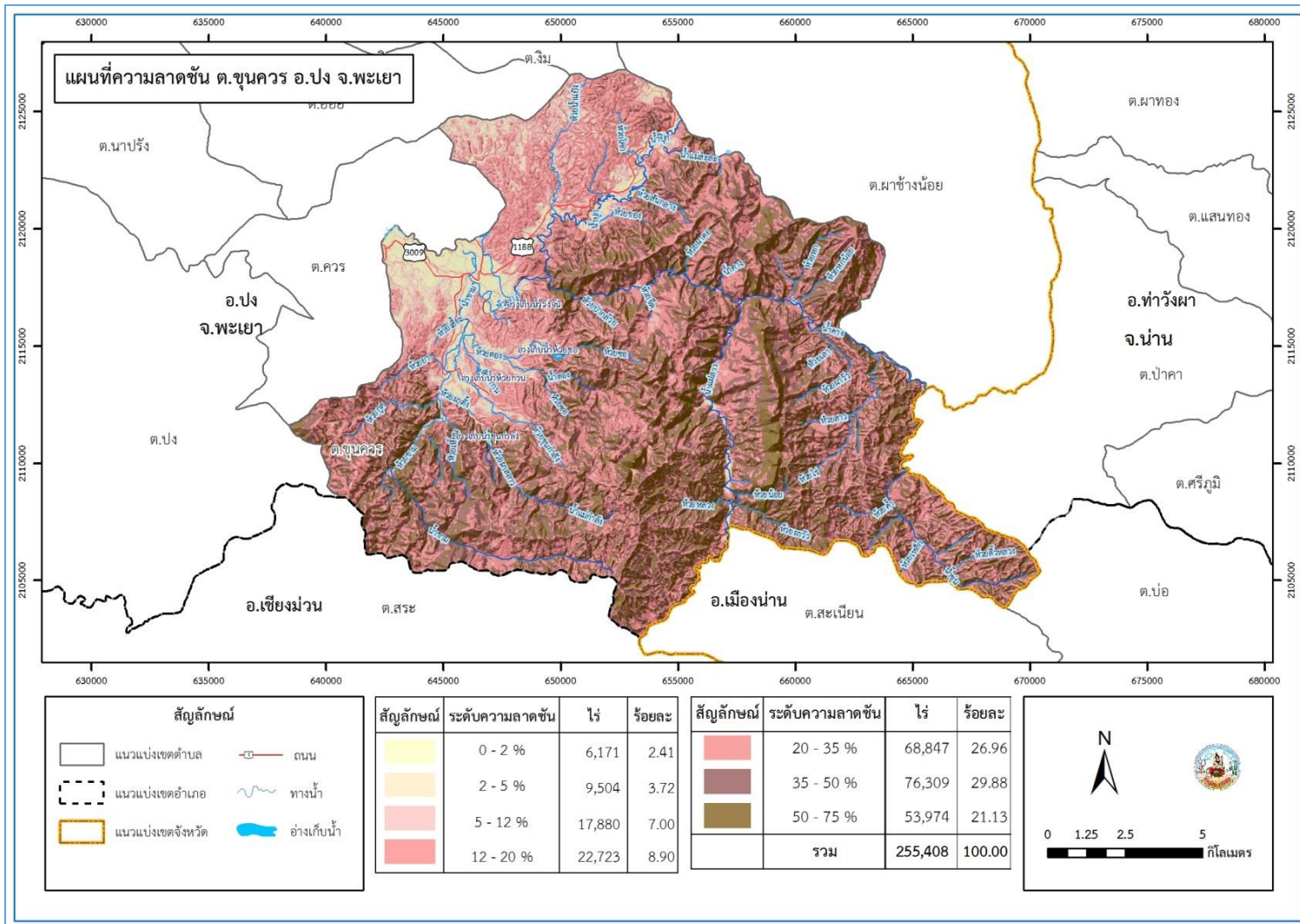
แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

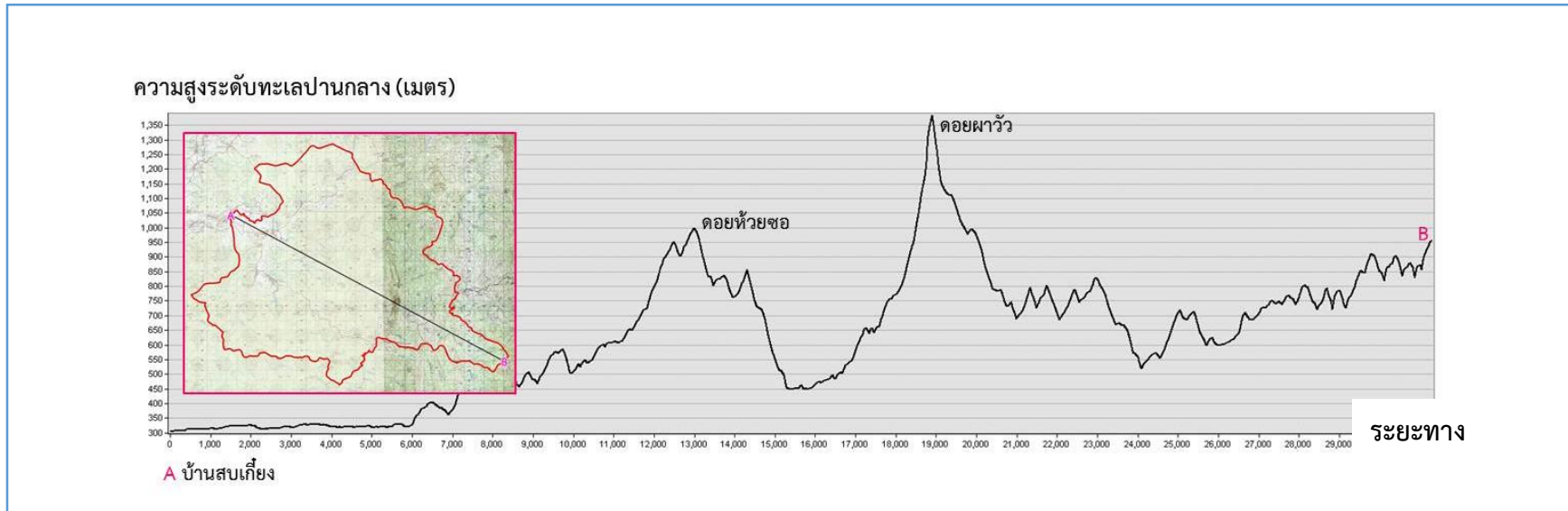
รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 2-3 ภาพตัดขวางสภาพภูมิประเทศ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดพะเยา มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดพะเยา ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดพะเยามีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดพะเยามีฝนตกทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดพะเยา พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้งแล้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุด คือ เดือนมกราคม

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดพะเยาอยู่ทางภาคเหนือตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่มีภูเขาล้อมรอบ จึงทำให้มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 25.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.9 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20.4 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

บริเวณจังหวัดพะเยามีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,162.8 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 115 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 211.8 มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ 19 วัน จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลขุนควรมีฝนอยู่ในช่วง 1,250-1,400 มิลลิเมตร (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2562)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561) ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาพะเยา ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนมีนาคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาพะเยา ปี 2532-2561

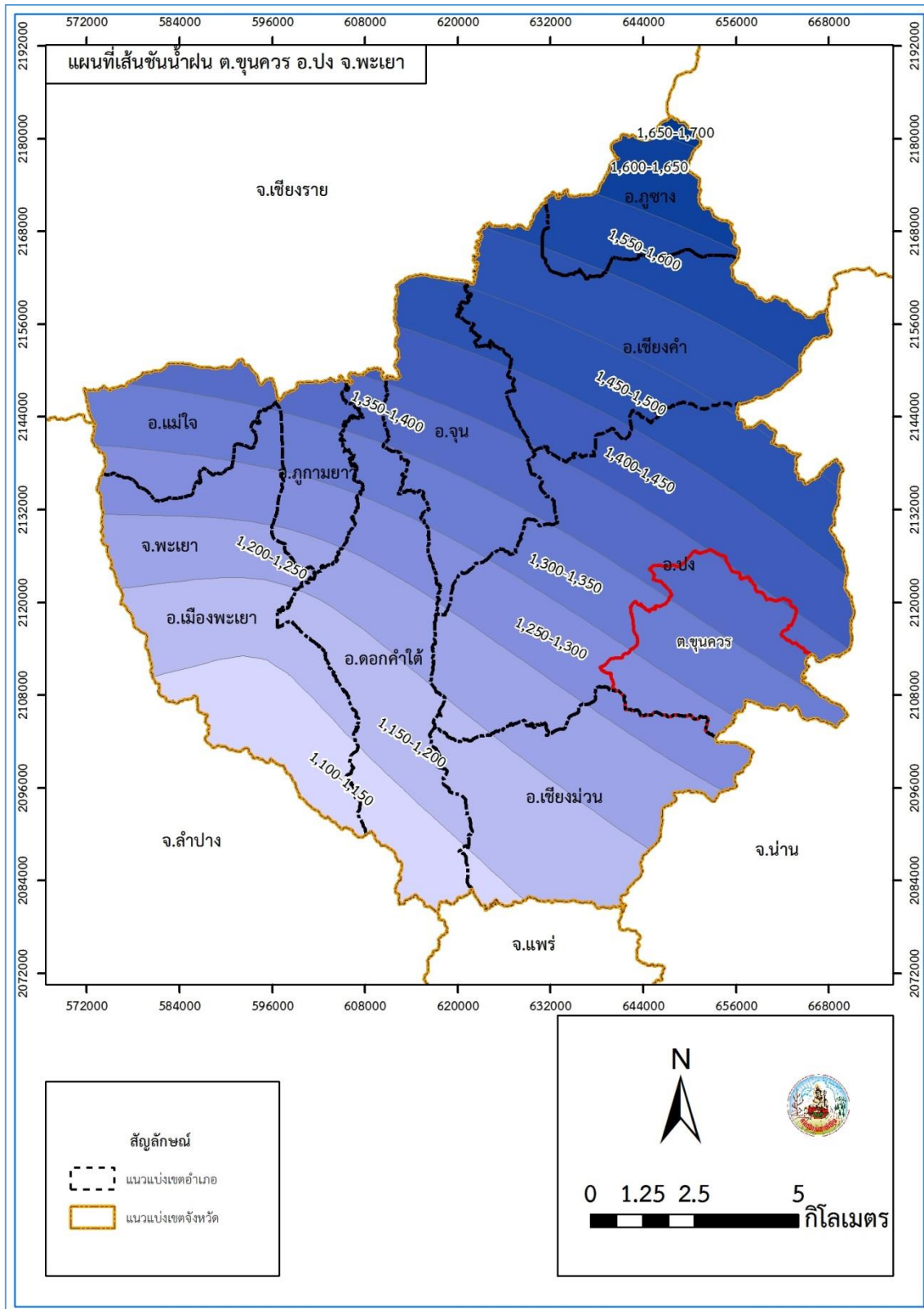
เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	การระเหยและการคายน้ำอ้างอิง (มม.)	Eff.R(mm) ปริมาณฝนใช้การ (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	14.2	29.3	20.7	76.0	14.8	1.9	49.3	14.4
ก.พ.	15.6	32.1	22.9	67.0	8.9	1.5	56.3	8.8
มี.ค.	19.4	34.7	26.4	61.0	35.8	3.6	79.4	33.7
เม.ย.	22.8	35.8	28.5	64.0	81.1	8.2	87.3	70.6
พ.ค.	23.7	33.9	28.0	74.0	180.5	15.5	84.9	128.4
มิ.ย.	24.1	32.9	27.8	77.0	99.0	14.3	83.1	83.3
ก.ค.	23.7	31.9	27.1	81.0	149.9	17.8	80.0	113.9
ส.ค.	23.5	31.5	26.8	83.0	211.8	19.1	74.1	140.0
ก.ย.	23.1	31.6	26.5	84.0	202.4	16.6	64.8	136.9
ต.ค.	21.7	31.1	25.5	84.0	126.2	10.9	59.5	100.7
พ.ย.	18.3	29.9	23.1	82.0	36.1	3.9	51.3	34.0
ธ.ค.	14.9	28.2	20.5	80.0	16.3	1.8	47.4	15.9
เฉลี่ย	20.4	31.9	25.3	76.1	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,162.8	115.1	817.4	880.6

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

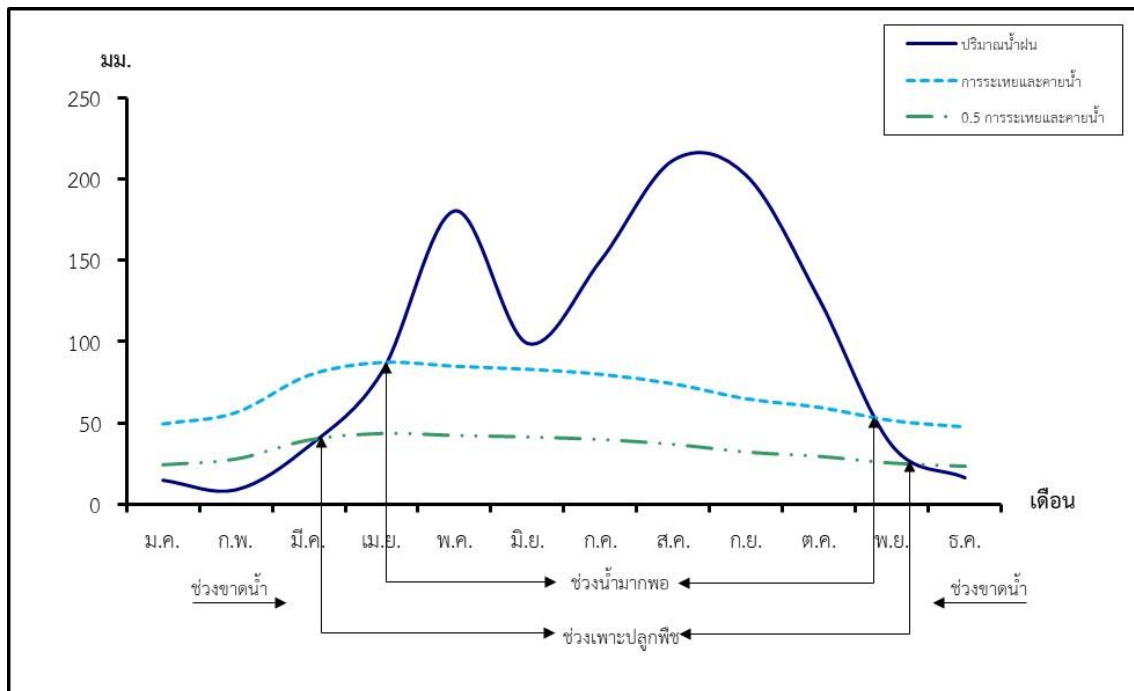
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2562)

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอป่ง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลขุนควร อำเภอป่ง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพะเยา

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2563) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- 1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,365 ไร่ หรือร้อยละ 0.93 ของพื้นที่ตำบล
- 2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 58,446 ไร่ หรือร้อยละ 22.88 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
  - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 6,565 ไร่ หรือร้อยละ 2.57 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง และนาข้าว
  - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 24,360 ไร่ หรือร้อยละ 9.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยาสูบ และข้าวไร่
  - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 3,414 ไร่ หรือร้อยละ 1.34 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก และกาแฟ
  - 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 2,910 ไร่ หรือร้อยละ 1.13 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม ส้ม มะม่วง กัลยัย มะขาม และลำไย
  - 2.5) ไร่มุมนเวียน มีเนื้อที่ 21,170 ไร่ หรือร้อยละ 8.29 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่มุมนเวียนร้าง ข้าวโพด (ไร่มุมนเวียน) และข้าวไร่ (ไร่มุมนเวียน)
  - 2.6) พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 27 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พุ่มหญ้าเลี้ยงสัตว์

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 192,188 ไร่ หรือร้อยละ 75.24 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าไม้ผลัดใบ รอสภาพพื้นที่ฟู ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพพื้นที่ฟู และป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,442 ไร่ หรือร้อยละ 0.57 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ทุ่งหญ้า สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ และที่ลุ่ม

5) พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 967 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน (ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,365	0.93
A	พื้นที่เกษตรกรรม	58,446	22.88
A1	พื้นที่นา	6,565	2.57
A100	นาร้าง	14	0.01
A101	นาข้าว	6,551	2.56
A2	พืชไร่	24,360	9.54
A200	ไร่อ้อย	414	0.16
A202	ข้าวโพด	23,048	9.02
A204	มันสำปะหลัง	582	0.23
A206	ยาสูบ	65	0.03
A216	ข้าวไร่	251	0.1
A3	ไม้ยืนต้น	3,414	1.34
A301	ไม้ยืนต้นผสม	14	0.01
A302	ยางพารา	2,589	1.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	54	0.02
A305	สัก	731	0.29
A312	กาแฟ	26	0.01
A4	ไม้ผล	2,910	1.13
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	54	0.02

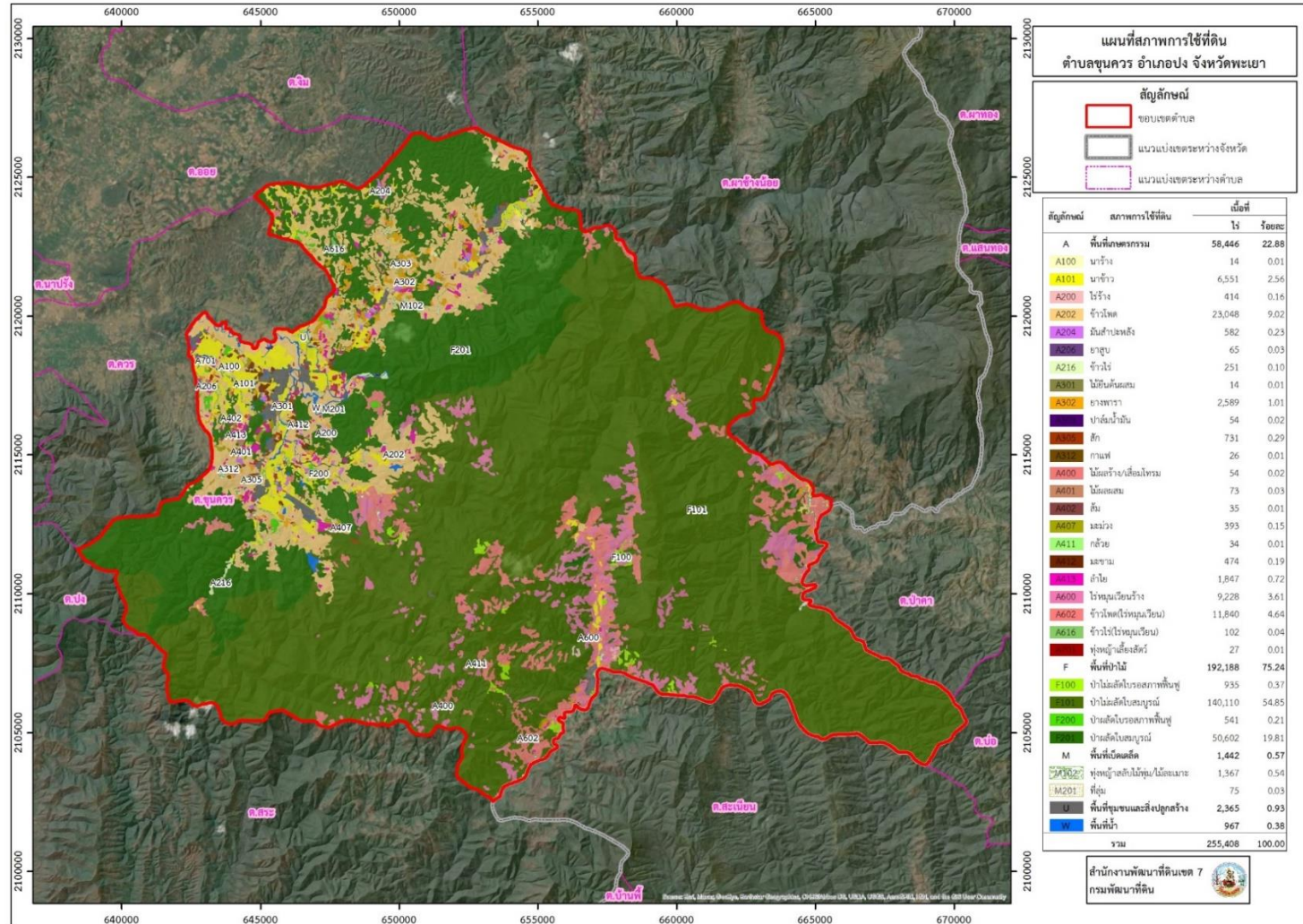
ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา (ต่อ)

หน่วยแผน ที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A401	ไม้ผลผสม	73	0.03
A402	ส้ม	35	0.01
A407	มะม่วง	393	0.15
A411	กล้วย	34	0.01
A412	มะขาม	474	0.19
A413	ลำไย	1,847	0.72
A6	ไร่มุขเวียน	21,170	8.29
A600	ไร่มุขเวียนร้าง	9,228	3.61
A602	ข้าวโพด (ไร่มุขเวียน)	11,840	4.64
A616	ข้าวไร่ (ไร่มุขเวียน)	102	0.04
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	27	0.01
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	27	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	192,188	75.24
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	935	0.37
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	140,110	54.85
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	541	0.21
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	50,602	19.81
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,442	0.57
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,367	0.54
M201	ที่ลุ่ม	75	0.03
W	พื้นที่น้ำ	967	0.38
	รวม	255,408	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2563)

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2563 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลขุนควร มีประชากรรวม 9,720 คน แยกเป็นชาย 4,903 คน เป็นหญิง 4,817 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 15 คน/ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,581 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,356 ครัวเรือน หรือร้อยละ 52.50 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,225 ครัวเรือน หรือร้อยละ 47.50 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี 2563

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลขุนควร	2,581	4,903	4,817	9,720
หมู่ที่ 1 น้ำปุก	231	319	301	620
หมู่ที่ 2 น้ำแบ่ง	109	165	161	326
หมู่ที่ 3 สบเกียง	141	207	204	411
หมู่ที่ 4 ขุนกำลัง	284	886	814	1,700
หมู่ที่ 5 นาอ้อม	278	425	410	835
หมู่ที่ 6 ผาตั้ง	214	324	327	651
หมู่ที่ 7 สันติสุข	314	809	803	1,612
หมู่ที่ 8 สบขาม	334	438	462	900
หมู่ที่ 9 แสงไทร	210	635	626	1,261
หมู่ที่ 10 น้ำริน	217	308	300	608
หมู่ที่ 11 ใหม่สารภี	135	233	230	463
หมู่ที่ 12 สันกลาง	114	154	179	333

ที่มา : กรมการปกครอง (2563)

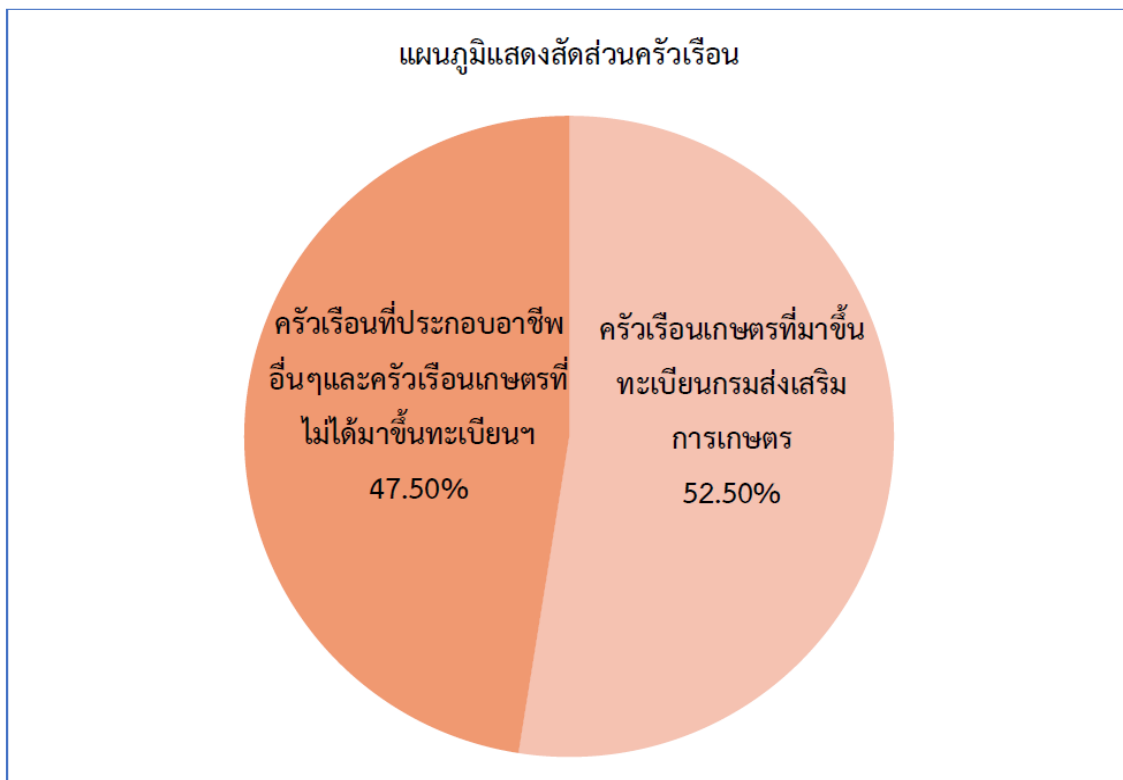

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี 2563

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,581	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	1,636	63.40
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,356	52.50
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	1,225	47.50

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2563)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2563)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลขุนควร อำเภอเมืองปง จังหวัดพะเยา

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2562 สภาพทั่วไปของตำบลขุนควร ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลขุนควรมีถนนสายหลักคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1188 การเดินทางเข้าพื้นที่ตำบลขุนควร จาก อำเภอปง-ตำบลนาปรัง-บ้านน้ำปุก ซึ่งจะผ่านบ้านนาอ้อม หมู่ที่ 5 บ้านน้ำแปง หมู่ที่ 2 บ้านสันกลาง หมู่ที่ 12 ถึงบ้านน้ำปุก หมู่ที่ 1 ระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร การเดินทางเข้าพื้นที่ตำบลขุนควรจากอำเภอปง-ตำบลนาปรัง-บ้านสันติสุข เดินทางตามทางหลวงชนบท พย 4030 ซึ่งจะผ่านบ้านนาอ้อม หมู่ที่ 5 บ้านสบขาม หมู่ที่ 8 บ้านน้ำริน หมู่ที่ 10 บ้านแสงไทร หมู่ที่ 9 บ้านใหม่สารภี หมู่ที่ 11 บ้านผาตั้ง หมู่ที่ 6 บ้านขุนกำลิ่ง หมู่ที่ 4 ถึงบ้านสันติสุข หมู่ที่ 7 ระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร สภาพถนนภายในหมู่บ้าน เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและถนนลูกรัง ถนนการเกษตรส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง การสัญจรของประชาชนยังไม่สะดวกเท่าที่ควร การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเข้าถึงครบทั้ง 12 หมู่บ้าน บ้านสันติสุข หมู่ที่ 7 ใช้ทั้งไฟฟ้าพลังน้ำและไฟฟ้าส่วนภูมิภาค แต่ยังมีบางครัวเรือนที่การขยายเขตไฟฟ้าเข้าไม่ถึง คือบ้านขุนกำลิ่ง หมู่ที่ 4 จำนวน 10 ครัวเรือน และบ้านแสงไทร หมู่ที่ 9 จำนวน 6 ครัวเรือน

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลขุนควร มีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากน้ำประปาหมู่บ้านและระบบประปาภูเขา บ่อน้ำตื้น อ่างเก็บน้ำห้วยซอ อ่างเก็บน้ำขุนกำลิ่ง ไม่มีการประปาส่วนภูมิภาค ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 6 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาส 2 แห่ง โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลขุนควร (สาขาอำเภอปง) 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 5 แห่ง สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง ตู๋ยามตำรวจ 1 แห่ง วัด/สำนักสงฆ์ 8 แห่ง สำนักปฏิบัติธรรม 1 แห่ง โบสถ์คริสต์จักร 5 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง วิสาหกิจชุมชน 7 แห่ง

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ในพื้นที่ตำบลขุนควร มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น สถานีพัฒนาเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสันติสุข-บ้านขุนกำลิ่ง ผาตั้ง ถ้ำนางแปลง ถ้ำดอกบัว ถ้ำรอด ถ้ำบาดาล ถ้ำหมี ถ้ำธารหิมะ ถ้ำดิน ถ้ำผาจ่อ ถ้ำผาแดง ผายวังจั่น วัดพระธาตุต้นฝาง (วัดเค้าราชสถาน) วัดน้ำแปงวนาราม วัดธรรมิการาม (วัดสบเกียง)

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
น้ำตก	1
น้ำควร	1
น้ำสาว	1
น้ำปุก	1
ลำน้ำขาม	1
ลำน้ำตอง	1
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	6
โรงเรียนขยายโอกาส	2
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	1
ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลขุนควร (สาขาอำเภอปง)	1
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	6
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	5
สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด/สำนักสงฆ์	8
สำนักปฏิบัติธรรม	1
โบสถ์คริสต์จักร	5
มัสยิด	1
ศูนย์มตำรวจ	1
วิสาหกิจชุมชน	7
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
สถานีพัฒนาเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านสันติสุข – บ้านขุนกำลัง	1
น้ำตก	1
ถ้ำ	10
วัด	3

ที่มา: ข้อมูล จปฐ.อบต.ขุนควร (มีนาคม 2561)

7) หมอдинอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอดินอาสาในตำบลขุนควรมีจำนวน 14 ราย คือ

1. นางชิน	ใจเย็น	หมอดินอาสาระดับตำบล
2. นายผชน	ศรีกันไชย	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายสมชาย	ปิมแปง	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นางคำอ้อย	อุนรินทร์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายประพันธ์	นิธิเกษมสมบัติ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายเจตนิพัทธ์	สีดาวัน	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายสว่าง	ใจเย็น	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นายเสถียร	กระทุ้	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นายสนาด	อุดมชีพ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
10. นายป้าง	แช่กือ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
11. นายจักรพงษ์	ตะตุ้ย	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
12. นายอัชฌาณนท์	บุญเทพ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
13. นางปิยะวรรณ	สละ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
14. นายผล	มะโนสีลา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2563 ประชากรตำบลขุนควร จำนวน 9,720 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 12.46 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนตำบลขุนควร ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ลำไย มะม่วง มะขาม ส้ม สัก กาแฟ กล้วย ทำไร่ ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยาสูบ ข้าวไร่ ชิง อาชีพรอง คือ ทำการค้าขาย การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงวัว หมู ไก่ ส่วนควาย เป็ด และการประมง มีส่วนน้อย นอกจากนี้หลังฤดูการทำนา ชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป บางส่วนรวมกลุ่มกันทำอาชีพเสริม เช่นกลุ่มทำพรมเช็ดเท้า กลุ่มหมอมือตำบลขุนควร กลุ่มผลิตชาเขียวภูหาลานบ้านสันติสุข ฯลฯ

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลขุนควร เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน และมีอาชีพเสริม เช่น ทำพรมเช็ดเท้า ผลิตชาเขียวภูหาลาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ สถานีพัฒนาเกษตรที่สูงตาม

พระราชดำริ บ้านสันติสุข-บ้านขุนกำลัง น้ำตก ถ้ำ วัด ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว ยางพารา ลำไย และมะม่วง รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขาย อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค สุกร ไก่ ปลา จะมีน้อย มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค บ้านนาอ้อม และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ตำบลขุนควร มีอุตสาหกรรมขนาดย่อม ได้แก่ โรงสี โรงโม่ โรงอบพืชผลทางการเกษตร

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในตำบล ไม่มีแรงงานต่างด้าวเพราะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ รับเหมาก่อสร้าง และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่ตำบลขุนควร มีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายแห่ง คือ อ่างเก็บน้ำห้วยซอ อ่างเก็บน้ำขุนกำลัง น้ำควร, น้ำสาว, น้ำปุก, ลำน้ำขาม และลำน้ำตอง ผายวังจัน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง มีพื้นที่หมู่บ้านที่ติดกับเขตพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้างและต้นน้ำดอยผาจิ

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 211,437 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 59,002 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 131,172 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 38,954 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 80,265 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 20,048 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6 และรูปที่ 2-8 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

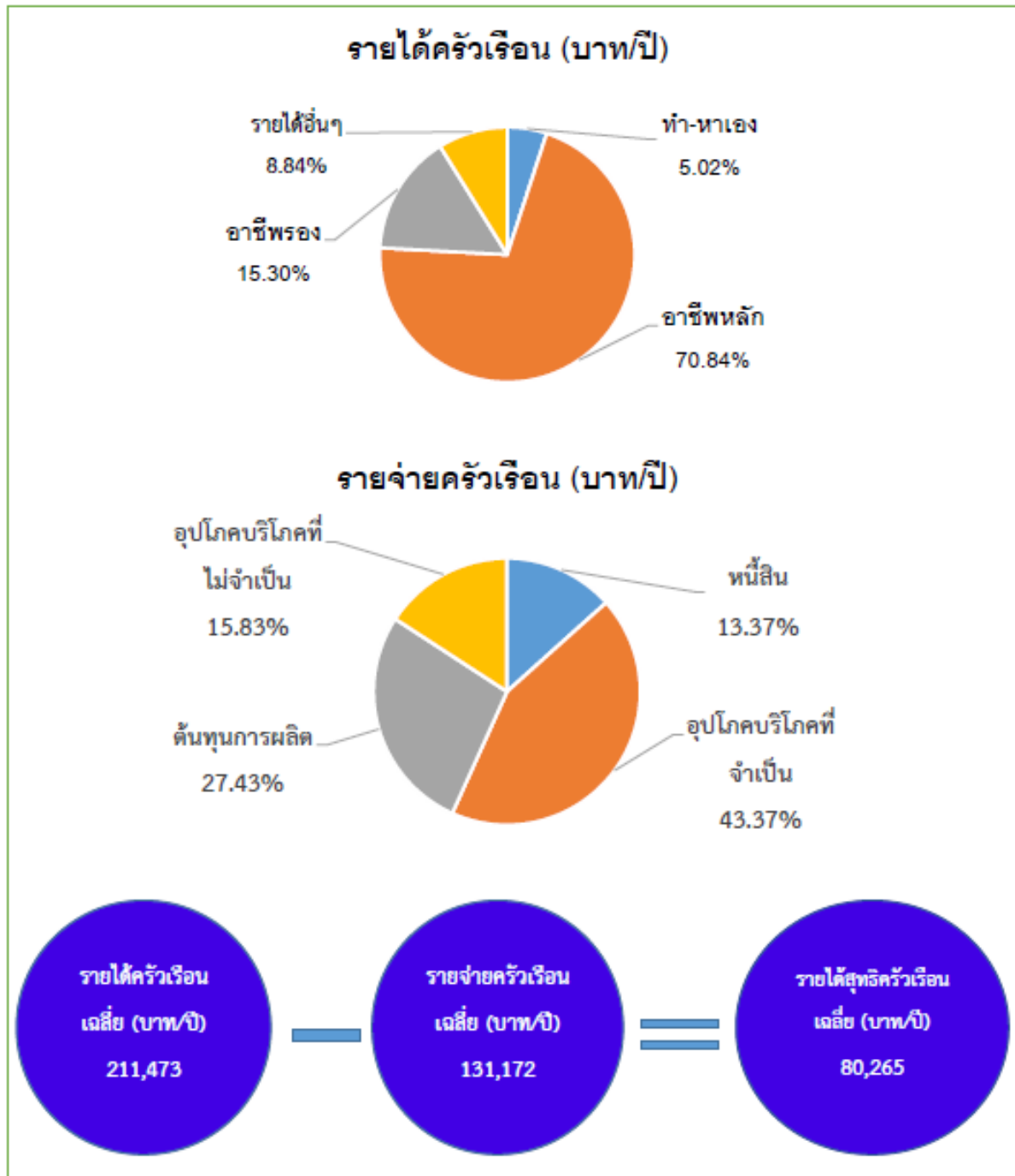

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 2-6 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ปี 2562

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคล เฉลี่ย (บาท/ ปี)	รายจ่าย ครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่าย บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลขุนควร	149,778	32,355	18,698	10,605	211,437	59,002	131,172	38,954
หมู่ที่ 1 บ้านน้ำปุก	114,756	47,870	28,847	9,789	201,263	68,938	94,642	32,417
หมู่ที่ 2 บ้านน้ำแปง	71,824	37,837	25,635	32,459	167,756	54,687	114,716	37,396
หมู่ที่ 3 บ้านสบเกียง	130,923	64,585	28,187	3,067	226,763	75,106	151,057	50,031
หมู่ที่ 4 บ้านขุนกำลิ่ง	261,059	18,487	10,568	3,821	293,936	42,861	227,888	33,230
หมู่ที่ 5 บ้านนาอ้อม	64,883	19,402	15,502	4,164	103,952	48,391	82,799	38,544
หมู่ที่ 6 บ้านผาตั้ง	314,885	49,283	4,232	1,385	369,786	112,609	179,444	54,645
หมู่ที่ 7 บ้านสันตีสุข	178,309	28,596	27,388	24,929	259,223	53,883	76,782	15,960
หมู่ที่ 8 บ้านสบขาม	119,283	22,343	22,085	15,995	179,708	64,106	149,450	53,312
หมู่ที่ 9 บ้านแสงไทร	137,304	42,000	16,114	14,652	210,071	52,895	178,523	44,952
หมู่ที่ 10 น้ำริน	99,362	23,727	15,136	6,044	144,271	66,586	85,276	39,358
หมู่ที่ 11 บ้านใหม่สารภี	117,720	32,545	15,595	6,232	172,092	50,466	110,196	32,315
หมู่ที่ 12 บ้านสันกลาง	101,029	39,222	22,329	13,283.	175,865.	50,336	123,300	35,290

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2562)

รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด และป่าแม่ยม ในพื้นที่ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ 242,340 ไร่ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด	เล่ม 105 ตอนที่ 37 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2531	104
ป่าแม่ยม	เล่ม 93 ตอนที่ 34 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519	242,236

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 215,116 ไร่
  - เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 27,223 ไร่
- ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

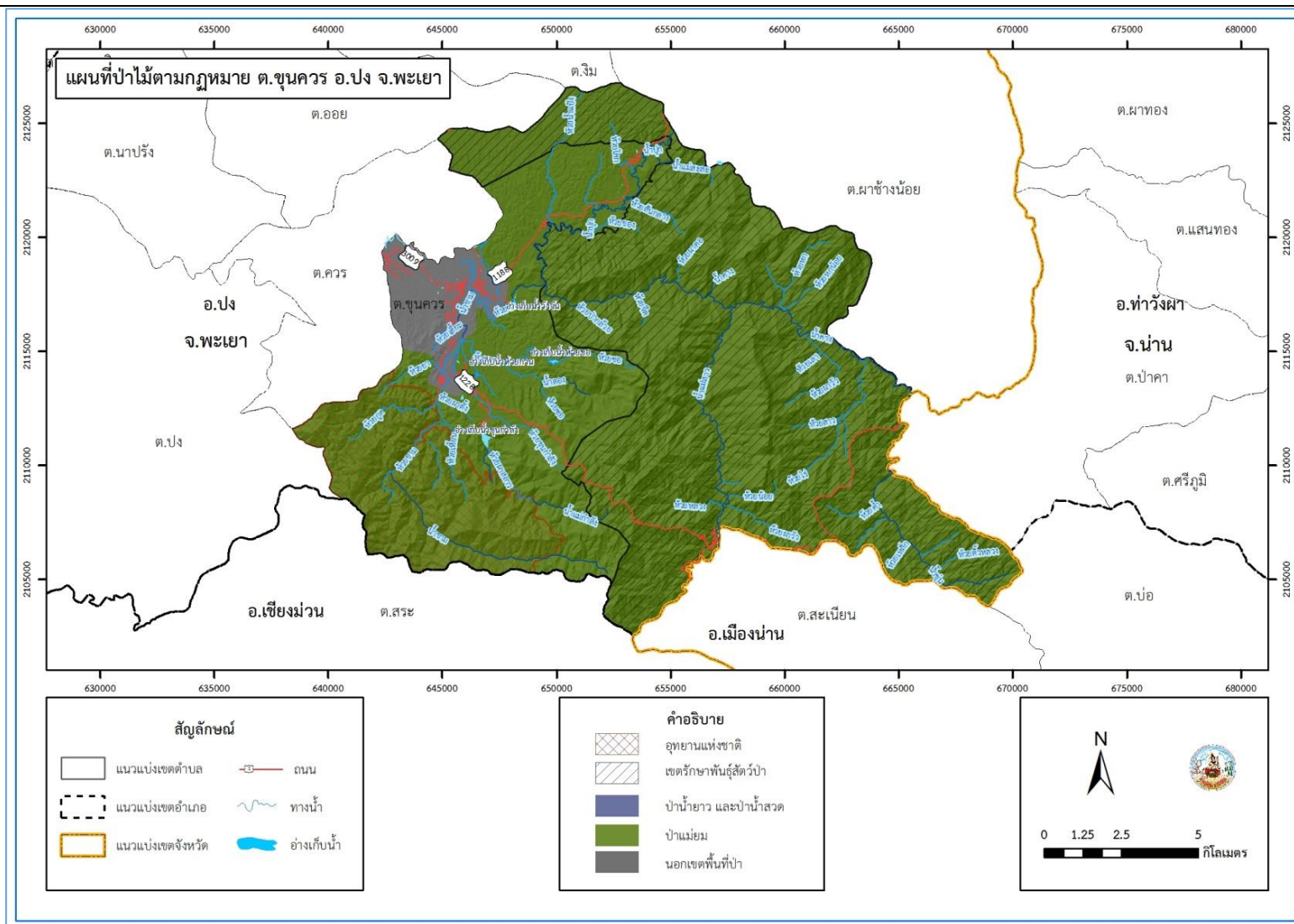
- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 147,393 ไร่
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 45,097 ไร่
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 18,782 ไร่
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 30,937 ไร่
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 13,199 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

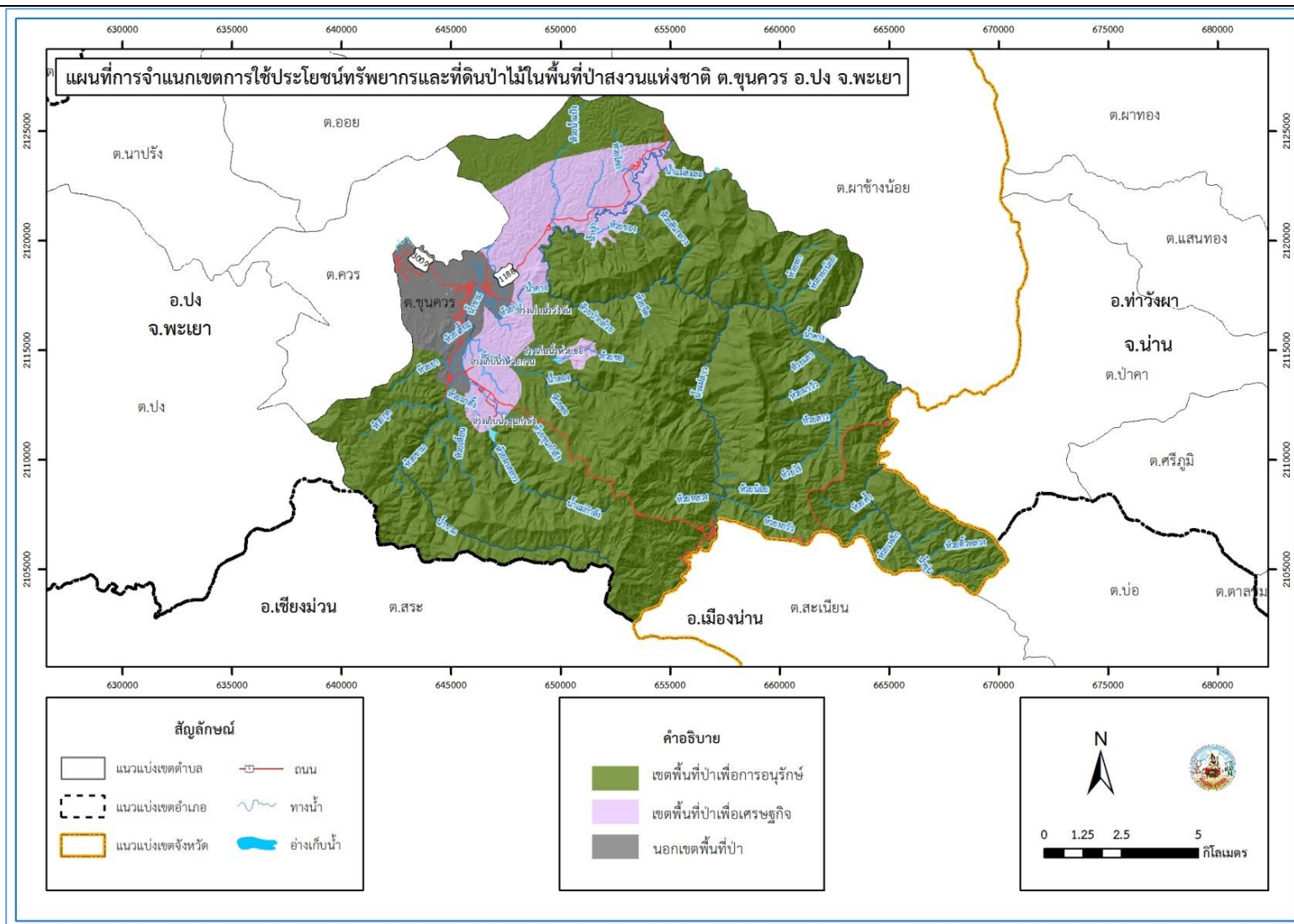
แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

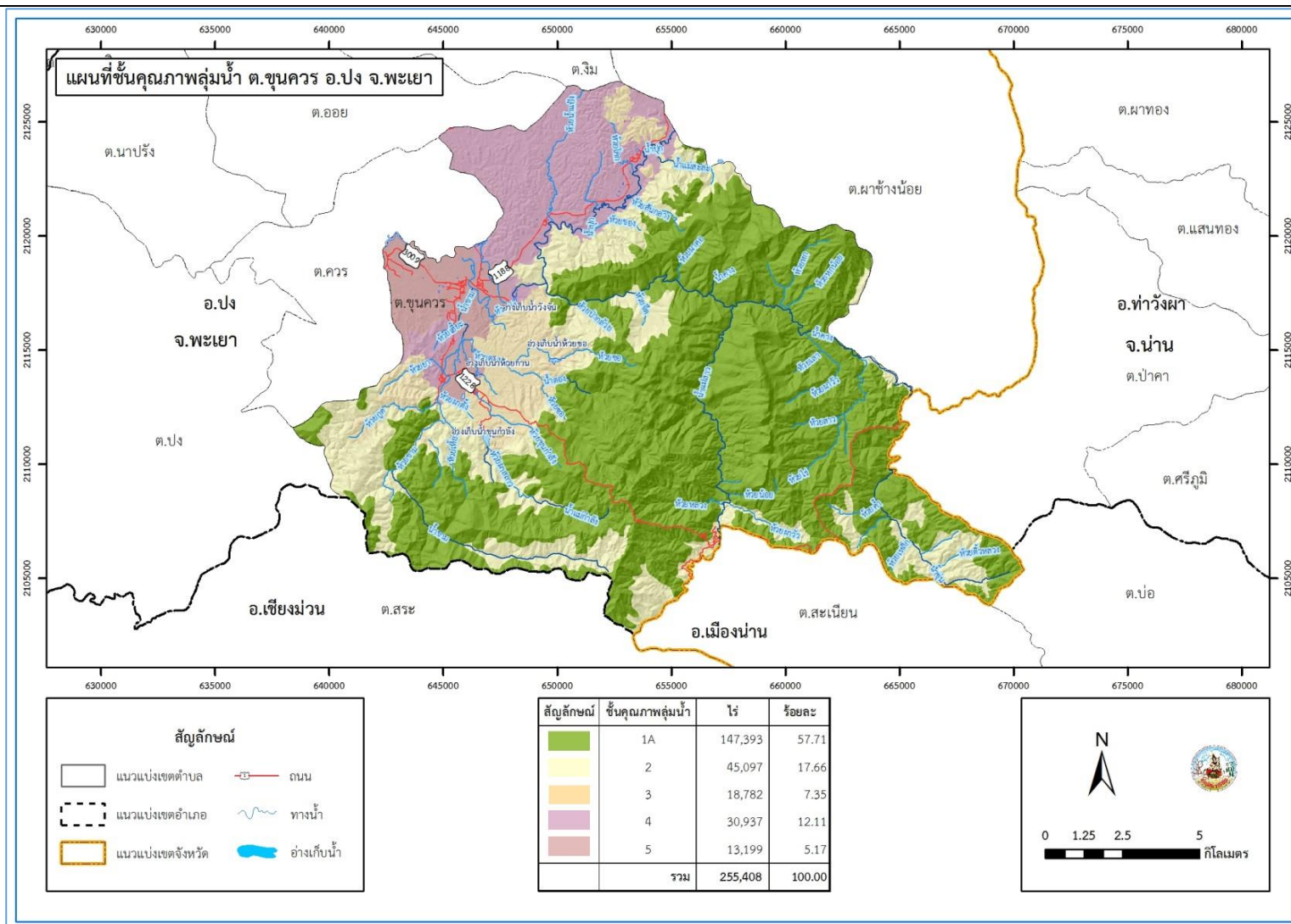
แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอง่ง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลขุนควร อำเภอง่ง จังหวัดพะเยา

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำขาม น้ำขุน น้ำขุนกำลัง น้ำคาง น้ำตอง น้ำปุก น้ำแม่กำลัง น้ำแม่สะนาม น้ำแม่สะละ น้ำแม่สาว ห้วยกล้วย ห้วยกาน ห้วยกุด ห้วยของ ห้วยซอน ห้วยขาม ห้วยขุนกำลัง ห้วยคำ ห้วยโคก ห้วยจืด ห้วยซอ ห้วยตอง ห้วยต้วน้อย ห้วยต้วหลวง ห้วยน้อย ห้วยนางออม ห้วยน้ำแบ่ง ห้วยน้ำแบ่งน้อย ห้วยปง ห้วยปากกล้วย ห้วยผากุด ห้วยผาคอ ห้วยผาดั่ง ห้วยผาวัว ห้วยผาสลาว ห้วยผางขวาง ห้วยยา ห้วยไร่ ห้วยเลา ห้วยลาน้อย ห้วยสันกลาง ห้วยสาว ห้วยหก ห้วยหกน้อย ห้วยหลวง ห้วยเหล็ก ห้วยเหียน และห้วยเฮี้ยะ

2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำขุนกำลัง อ่างเก็บน้ำห้วยกาน อ่างเก็บน้ำห้วยซอ และอ่างเก็บน้ำวังจั่น แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 115 บ่อ ดังรายละเอียดใน รูปที่ 3-4

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 18 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และ รูปที่ 3-5

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	X	Y				
1	645811	2117525	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	63	7.5
2	644883	2114570	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	123	5.7
3	649481	2120765	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	30	7.5
4	649526	2120880	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	30	4.5
5	649444	2120484	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	45	6.3
6	645921	2113512	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	72	10
7	645944	2113529	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	72	15
8	657799	2110151	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	81	41.1
9	657818	2110429	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	84	31.5
10	656874	2106978	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	75	26.1
11	645624	2117728	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	85	3
12	645162	2117710	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	79.27	36.59
13	645810	2117735	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	36	3
14	645685	2117908	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	42	4.2
15	645159	2117775	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้การได้	69	11.4

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลขุนควร อำเภอปาง จังหวัดพะเยา (ต่อ)

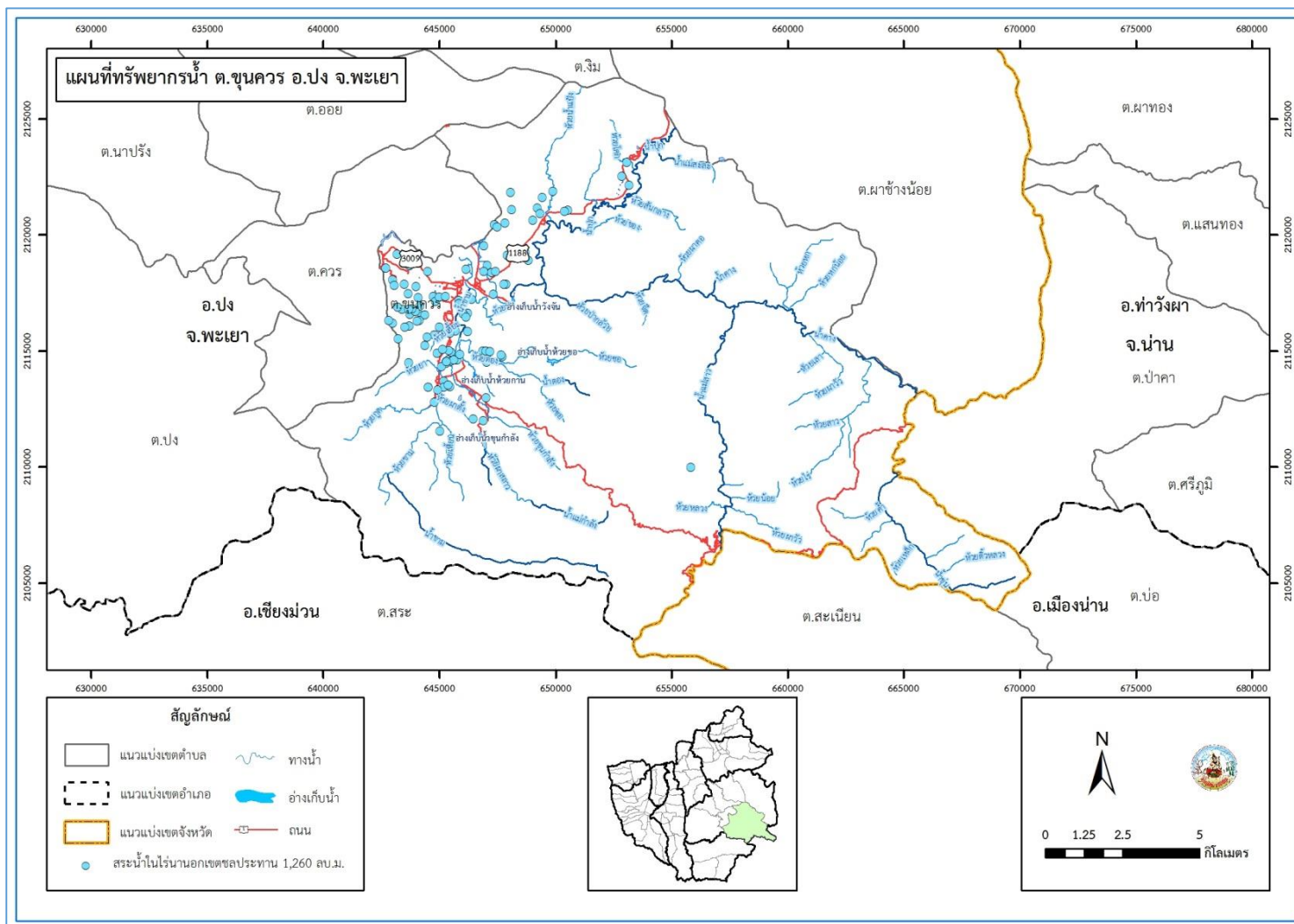
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	X	Y				
16	645555	2117721	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้ได้	18.8	5.9
17	645439	2117809	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้ได้	120	39.3
18	657070	2106755	'บ่ออุบโภาค-บริโภาค'	ใช้ได้	68	2

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2564)

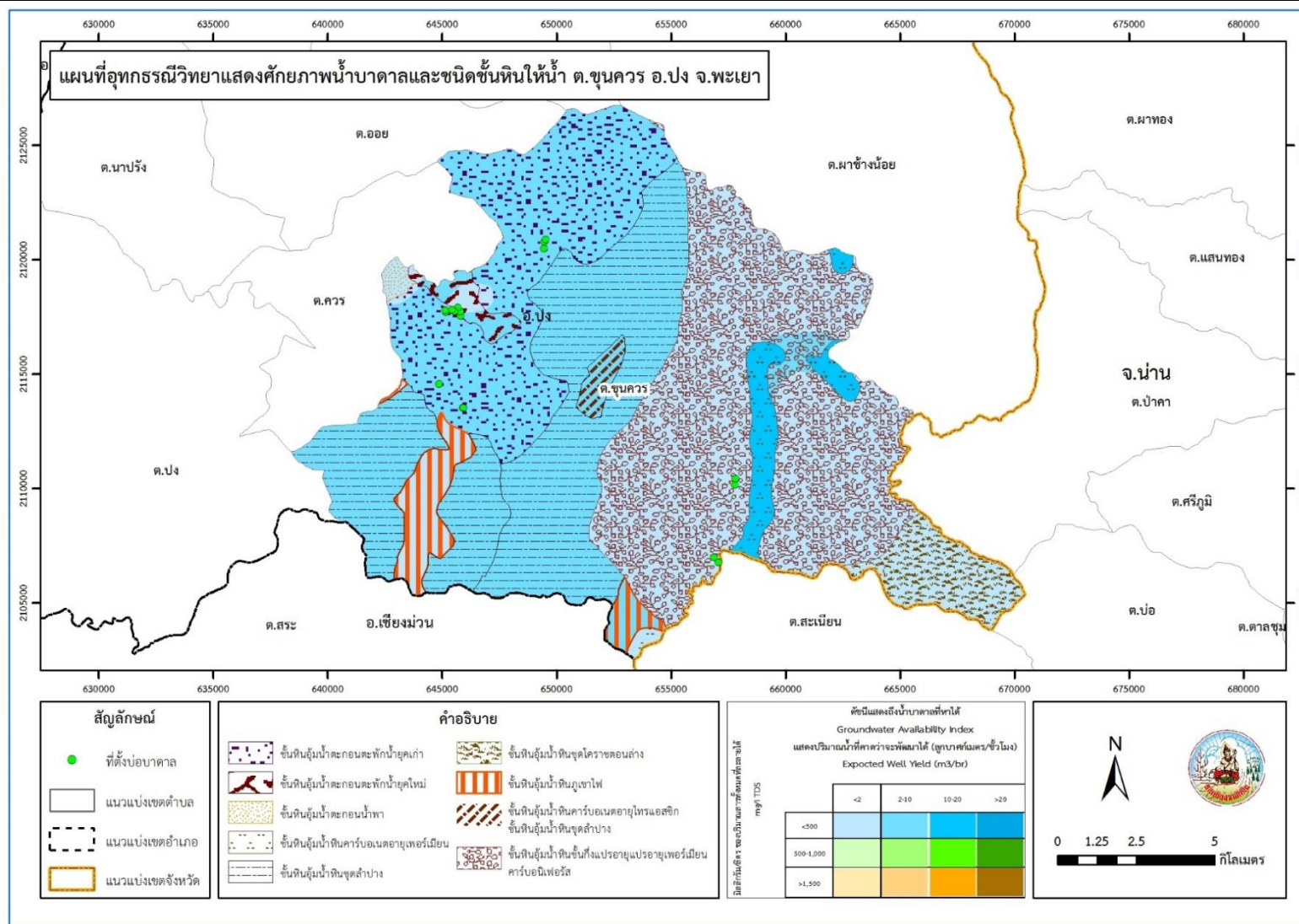
แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-4 ทรัพยากรน้ำ ตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-5 อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดชั้นหินให้น้ำ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย

1) ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 1,884 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA: ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,644 ไร่ หรือร้อยละ 0.64 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA/b : ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทา มีเนื้อที่ 240 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินลี (Li) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 195 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Li-gclD : ชุดดินลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 151 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Li-gclE : ชุดดินลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 44 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

3) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 2,110 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Lp-pic/sIA : ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,868 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Lp-pic/sIA/rb : ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการยกทรง มีเนื้อที่ 242 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 4,127 ไร่ หรือร้อยละ 1.61 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Mkn-sIA : ชุดดินแม่ขาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,861 ไร่ หรือร้อยละ 1.51 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Mkn-sIA/rb : ชุดดินแม่ขาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการยกทรง มีเนื้อที่ 266 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินแมร์ิม (Mr) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงเนินเขา มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 22,900 ไร่ หรือร้อยละ 8.97 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 6 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Mr-gslC : ชุดดินแมร์ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 641 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mr-gslC/b : ชุดดินแมร์ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีคันนา มีเนื้อที่ 47 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mr-gslD : ชุดดินแมร์ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,540 ไร่ หรือร้อยละ 2.17 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mr-gslE : ชุดดินแมร์ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11,930 ไร่ หรือร้อยละ 4.67 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mr-slB : ชุดดินแมร์ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,578 ไร่ หรือร้อยละ 1.40 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mr-slB/b : ชุดดินแมร์ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันนา มีเนื้อที่ 1,164 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของพื้นที่ตำบล
- 6) ดินแมร์ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว คือ
- หน่วยแผนที่ดิน Mr-gm-slB/b : ดินแมร์ริมที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันนา มีเนื้อที่ 635 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของพื้นที่ตำบล
- 7) ชุดดินแม่แตง (Mt) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 3,221 ไร่ หรือร้อยละ 1.26 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ
- หน่วยแผนที่ดิน Mt-clB : ชุดดินแม่แตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,569 ไร่ หรือร้อยละ 1.01 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mt-clB/b : ชุดดินแม่แตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันนา มีเนื้อที่ 544 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ตำบล
  - หน่วยแผนที่ดิน Mt-clC : ชุดดินแม่แตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 108 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล
- 8) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว คือ
- หน่วยแผนที่ดิน Mt-gm-clB/b : ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันนา มีเนื้อที่ 1,537 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของพื้นที่ตำบล
- 9) ชุดดินท่ายาง (Ty) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี คือ
- หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC : ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 483 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่ตำบล

10) ชุดดินวังสะพุง (Ws) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 1,051 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC : ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 829 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-clD : ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 222 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ตำบล

11) ดินวังสะพุงสีน้ำตาล (Ws-br) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-br-clB ดินวังสะพุงสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 111 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล

12) ดินวังสะพุงที่ดินลึกลับมาก (Ws-vd) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 314 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clB : ดินวังสะพุงที่ดินลึกลับมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 163 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clC : ดินวังสะพุงที่ดินลึกลับมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 151 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล

13) หน่วยแผนที่ดิน SC : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ สภาพพื้นที่สูงชันถึงสูงชันมากที่สุด มีเนื้อที่ 213,508 ไร่ หรือร้อยละ 83.61 ของพื้นที่ตำบล

14) หน่วยแผนที่ดิน U : พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,365 ไร่ หรือร้อยละ 0.93 ของพื้นที่ตำบล

15) หน่วยแผนที่ดิน W : พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 967 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของพื้นที่ตำบล

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-3 ถึง 3-4 และรูปที่ 3-6 ถึง 3-7

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1. Cm-fl-sIA	ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,644	0.64
2. Cm-fl-sIA/b	ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	240	0.09
3. Li-gclD	ชุดดินลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	151	0.06
4. Li-gclE	ชุดดินลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	44	0.02
5. Lp-pic-sIA	ดินล้าปางที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,868	0.73
6. Lp-pic-sIA/rb	ดินล้าปางที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการยกร่อง	242	0.09
7. Mkn-sIA	ชุดดินแม่ขาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,861	1.51
8. Mkn-sIA/rb	ชุดดินแม่ขาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีการยกร่อง	266	0.10
9. Mr-gslC	ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	641	0.25
10. Mr-gslC/b	ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	47	0.02
11. Mr-gslD	ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	5,540	2.17
12. Mr-gslE	ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	11,930	4.67
13. Mr-sIB	ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	3,578	1.40
14. Mr-sIB/b	ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	1,164	0.46
15. Mr-gm-sIB/b	ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	635	0.25

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา (ต่อ)

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
16. Mt-clB	ชุดดินแม่แดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	2,569	1.01
17. Mt-clB/b	ชุดดินแม่แดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	544	0.21
18. Mt-clC	ชุดดินแม่แดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	108	0.04
19. Mt-gm-clB/b	ดินแม่แดงที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา	1,537	0.60
20. Ty-gslC	ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	483	0.19
21. Ws-clC	ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	829	0.32
22. Ws-clD	ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	222	0.09
23. Ws-br-clB	ดินวังสะพุงสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	111	0.04
24. Ws-vd-clB	ดินวังสะพุงที่ดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	163	0.06
25. Ws-vd-clC	ดินวังสะพุงที่ดินลึกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	151	0.06
26. SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	213,508	83.61
27. U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,365	0.93
28. W	พื้นที่น้ำ	967	0.38
รวม		255,408	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2563)

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

หน่วยแผนที่	ความลาดชัน (%)	ความลึก (cm)	การระบายน้ำ	เนื้อดิน		pH		BS	ความอุดม สมบูรณ์	เนื้อที่	
				บน	ล่าง	บน	ล่าง			ไร่	ร้อยละ
1. Cm-fl-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง-ดี	sl	scl/sl	5.0-7.0	5.0-7.0	35-75	ปานกลาง	1,644	0.64
2. Cm-fl/sIA/b	0-2	>150	ดีปานกลาง-ดี	sl	scl/sl	5.0-7.0	5.0-7.0	35-75	ปานกลาง	240	0.09
3. Li-gclD	12-20	25-50	ดี	gcl	vgc	5.5-7.0	5.5-6.5	35-75	ปานกลาง	151	0.06
4. Li-gclE	20-35	25-50	ดี	gcl	vgc	5.5-7.0	5.5-6.5	35-75	ปานกลาง	44	0.02
5. Lp-pic-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	sil	sicl	5.5-6.5	4.5-6.5	35-75	ต่ำ	1,868	0.73
6. Lp-pic-silA/rb	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	sil	sicl	5.5-6.5	4.5-6.5	35-75	ต่ำ	242	0.09
7. Mkn-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	sl	cl/scl/sl	5.5-6.5	6.5-7.0	35-75	ปานกลาง	3,861	1.51
8. Mkn-sIA/rb	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	sl	cl/scl/sl	5.5-6.5	6.5-7.0	35-75	ปานกลาง	266	0.10
9. Mr-gm-sIB/b	2-5	25-50	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	sl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	635	0.25
10. Mr-gslC	5-12	25-50	ดี	gsl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	641	0.25
11. Mr-gslC/b	5-12	25-50	ดี	gsl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	47	0.02
12. Mr-gslD	12-20	25-50	ดี	gsl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	5,540	2.17
13. Mr-gslE	20-35	25-50	ดี	gsl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	11,930	4.67
14. Mr-sIB	2-5	25-50	ดี	sl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	3,578	1.40
15. Mr-sIB/b	2-5	25-50	ดี	sl	vgscl	5.0-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	1,164	0.46
16. Mt-clB	2-5	>150	ดี	cl	c	5.5-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	2,569	1.01
17. Mt-clB/b	2-5	>150	ดี	cl	c	5.5-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	544	0.21

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ความลาดชัน (%)	ความลึก	การระบายน้ำ	เนื้อดิน		pH		BS	ความอุดม	เนื้อที่	
		(cm)		บน	ล่าง	บน	ล่าง		สมบูรณ์	ไร่	ร้อยละ
18. Mt-clC	5-12	>150	ดี	cl	c	5.5-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	108	0.04
19. Mt-gm-clB/b	2-5	>150	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	cl	c	5.5-6.5	4.5-5.5	<35	ต่ำ	1,537	0.6
20. Ty-gslC	5-12	25-50	ดี	gsl	vgsl	5.5-6.5	5.0-6.0	<35	ปานกลาง	483	0.19
21. Ws-clC	5-12	50-100	ดี	cl	c/Cr	6.0-7.0	5.5-7.0	35-75	ปานกลาง	829	0.32
22. Ws-clD	12-20	50-100	ดี	cl	c/Cr	6.0-7.0	5.5-7.0	35-75	ปานกลาง	222	0.09
23. Ws-br-clB	2-5	50-100	ดี	cl	c/Cr	6.0-7.0	5.5-7.0	35-75	ปานกลาง	111	0.04
24. Ws-vd-clB	2-5	>150	ดี	cl	c	6.0-7.0	5.5-7.0	35-75	ปานกลาง	163	0.06
25. Ws-vd-clC	5-12	>150	ดี	cl	c	6.0-7.0	5.5-7.0	35-75	ปานกลาง	151	0.06
26. SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	213,508	83.61
27. U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,365	0.93
28. W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	967	0.38
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										255,408	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2563)

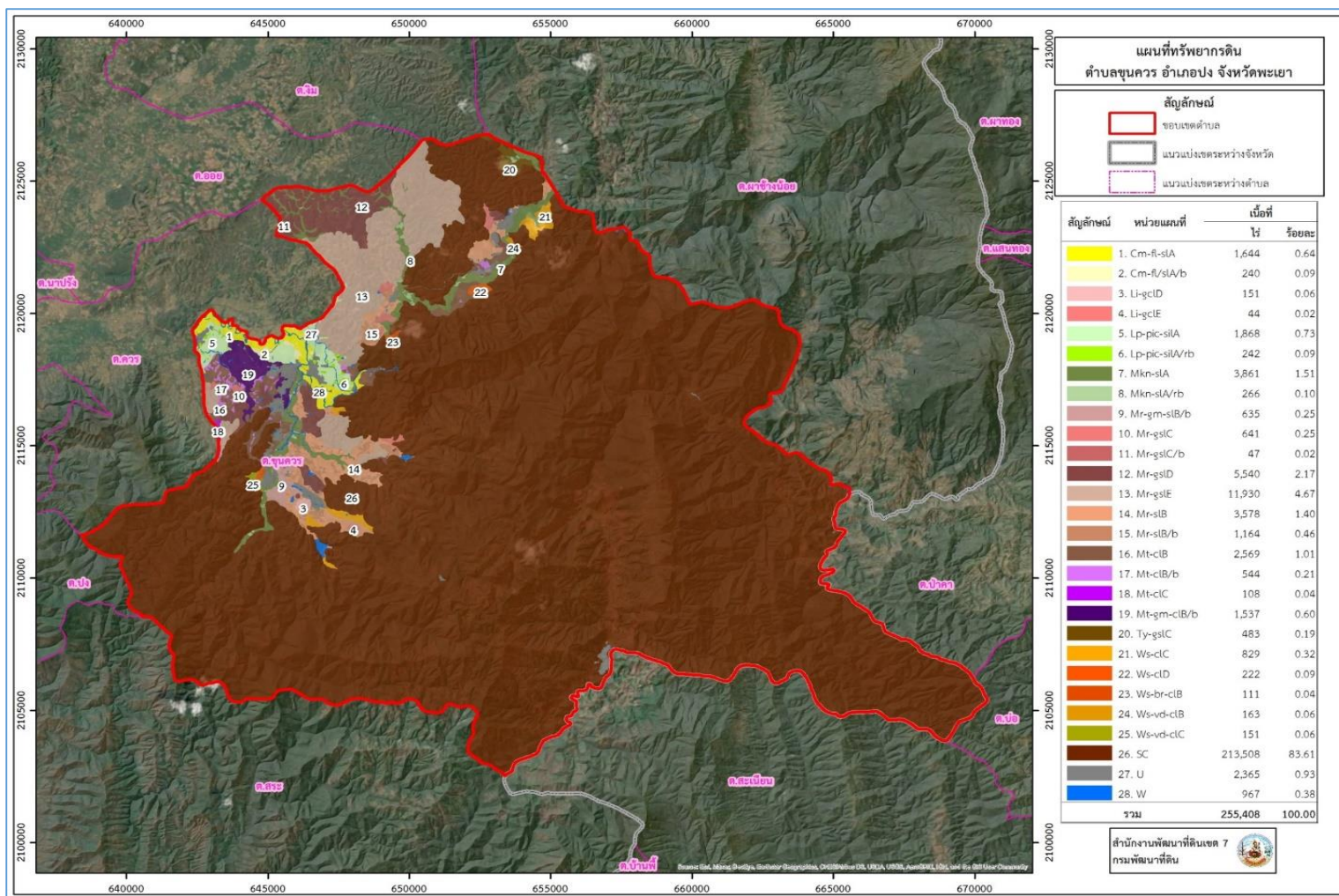
ความสูงระดับทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 3-6 ภูมิประเทศและชุดดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-7 ทรัพยากรดิน ตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

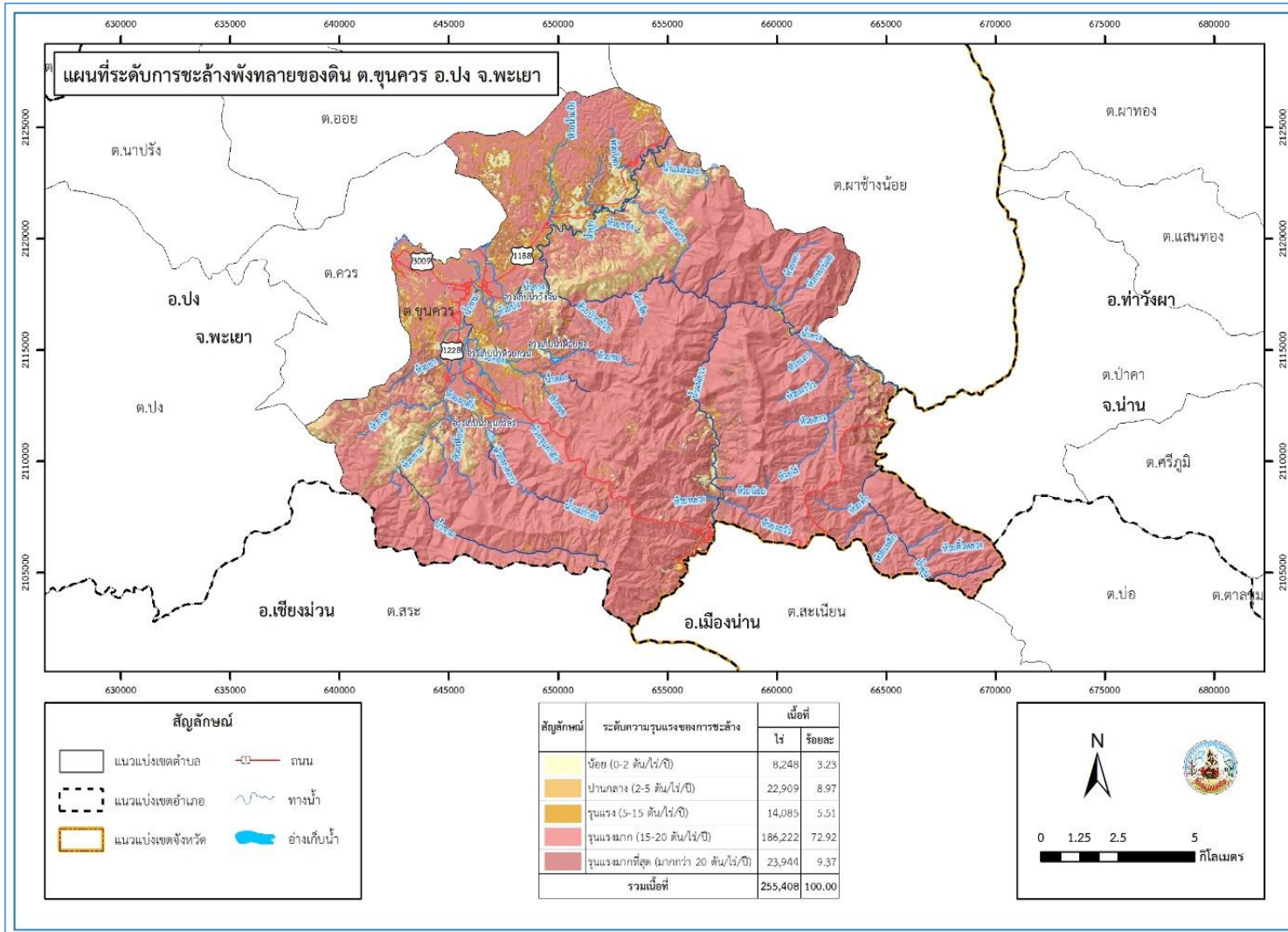
จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-4 และรูปที่ 3-7

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

การชะล้างพังทลายของดิน	การสูญเสียดิน (ตัน/ปี)	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	-	8,248	3.23
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	45,818	22,909	8.97
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	70,425	14,085	5.51
รุนแรงมาก (15-20) ตัน/ไร่/ปี)	2,793,330	186,222	72.92
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	478,880	23,944	9.37
รวม	3,388,453	255,408	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควรว อำเภอบง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 3-8 การชะล้างพังทลายของดินตำบลขุนควรว อำเภอบง จังหวัด

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

(Participatory Rural Appraisal: PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลขุนควร คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ขาดแคลนน้ำ (ขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง)
- 3) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน
- 4) การบุกรุกป่าเพื่อทำการเกษตร

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และ อบต.ขุนควร มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ (ให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบสามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง)
- 3) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

1) กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนั้น การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่มีรายละเอียดดังนี้

น้อย	เนื้อที่ 8,248 ไร่ (3.23%)
ปานกลาง	เนื้อที่ 22,909 ไร่ (8.97%)
รุนแรง	เนื้อที่ 14,085 ไร่ (5.51%)
รุนแรงมาก	เนื้อที่ 186,222 ไร่ (72.92%)
รุนแรงมากที่สุด	เนื้อที่ 23,944 ไร่ (9.37%)

เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินดังกล่าว มีความจำเป็นต้องจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนของคุณภาพของดินนั้น จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลขุนควรพบว่า

ปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรด ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง

ธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ก่อนข้างต่ำจำเป็นต้องมีการปรับปรุง

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลขุนควร คือ บ่อน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำมาทำนา แต่จะเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 115 บ่อ (ตารางที่ 4-1

และรูปที่ 4-1) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดิน ซึ่งจะมีทั้งที่นาข้าวและที่ปลูกพืชไร่ อาจจะเป็นบ่อน้ำในไร่นาเพิ่มเติม หรือขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับ ส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนนํ้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบสามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งได้ โดยดำเนินการ ดังนี้

- 2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
  - 2.1.1) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหีบ
  - 2.1.2) โครงการขุดลอกคลองห้วยโป่งมอด
  - 2.1.3) โครงการขุดลอกห้วยเกียง
  - 2.1.4) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเหม็น
  - 2.1.5) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำน้ำขาม หมู่ 6
  - 2.1.6) โครงการก่อสร้างขุดสระเก็บน้ำของหมู่บ้าน หมู่ 3 หมู่ 10
  - 2.1.7) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำผาวอก หมู่ 5 (กั้นลำน้ำควรช่วงเหนือน้ำต้น

น้ำปุก

- 2.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ
  - 2.2.1) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำจากฝายวังจั่นผ่านกลางบ้านนาอ้อม ลงคลองส่งน้ำห้วยน้ำขาม เลียบกับถนนทางหลวงชนบท
  - 2.2.2) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำประปาภูเขา ช่วงระยะห้วยน้ำขาม ถึงหมู่บ้าน หมู่ 6 และหมู่ 11 ประมาณ 5 กิโลเมตร

- 2.2.3) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำอ่างแม่กำลังทางด้านห้วยซอ หมู่ 4
- 2.3) การก่อสร้างฝาย
  - 2.3.1) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำถาวรน้ำปุก (ฝายเก็บน้ำคอนกรีต)
  - 2.3.2) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ ห้วยน้ำแป้ง
  - 2.3.3) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำห้วยโป่งมอด
  - 2.3.4) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำห้วยน้ำขาม ระยะทาง 7 กิโลเมตร
  - 2.3.5) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำถาวรห้วยยา หมู่ 11

การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าวนี้จะมีรายละเอียดในบทที่ 7 หัวข้อ 7.5

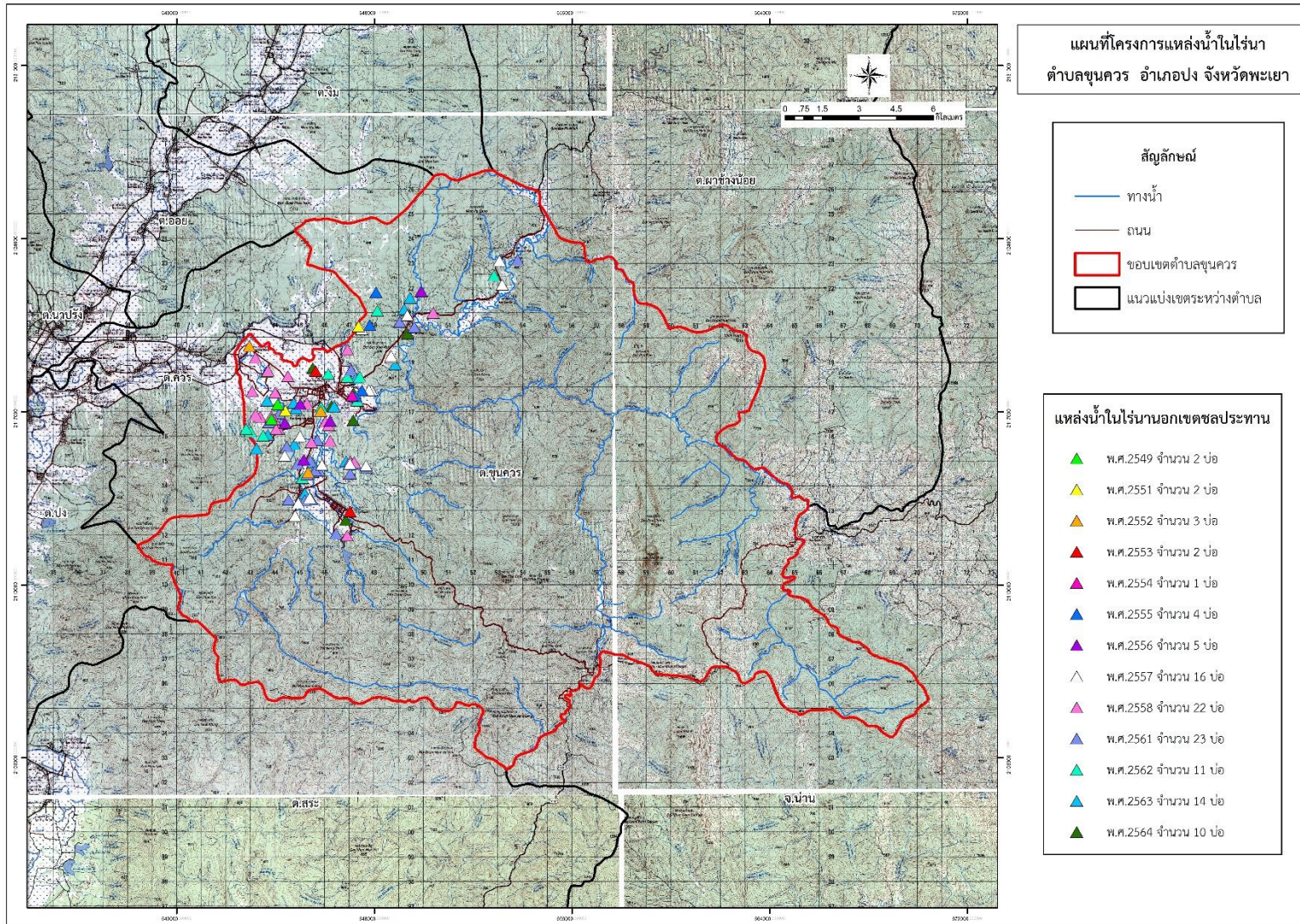
ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2549	2
2551	2
2552	3
2553	2
2554	1
2555	4
2556	5
2557	16
2558	22
2561	23
2562	11
2563	14
2564	10

ที่มา: สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

3) กรณีความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

อนึ่งในกรณีของราษฎรที่ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติป่าแม่ยมนั้น ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 โดยมีบทบัญญัติมาตรา 64 เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ผู้ถือครองที่ดินอยู่สามารถทำกินต่อไปได้อีก 20 ปี ตามเงื่อนไขของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1

ผลจากการจัดทำกรมีส่วนร่วมนของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

1.1) ดินเสื่อมโทรม

1.2) น้ำขาดแคลน (ขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง)

1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน

1.4) การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

2.2) จัดหาแหล่งน้ำ (ให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง)

2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร

2.4) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ

3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค

3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

3.4) พื้นที่ป่าไม้ลดลง

3.5) ราษฎรเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเหินจากตะกอน

4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง

4.3) รายได้น้อย

4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

พื้นที่ลาดชัน

5.1) คุ้รับน้ำขอบเขา

5.2) บ่อดักตะกอน

5.3) ฝายชะลอน้ำ

5.4) คันดิน

5.5) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ

5.6) ปฏิรูปที่ดิน

5.7) จัดที่ดินโดย คทช.

พื้นที่ราบ

5.8) จัดรูปแปลงนา

5.9) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

5.10) บ่อน้ำไร่นา

5.11) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ

5.12) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย

อนาคต

(1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

(2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวเจ้าหอมมะลิ 105 ข้าวเหนียวพันธุ์สันป่าตอง 1 และข้าวเหนียวพันธุ์กข 6 หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะปลูกยาสูบประมาณปลายเดือนธันวาคม (พื้นที่ที่มีน้ำเพียงพอ 4-5 เดือน ในช่วงฤดูแล้ง)

2) ข้าวนาปี-ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม และจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้งซึ่งมีไม่มาก (หมู่ 5) โดยใช้น้ำจากฝายวังจั่น ระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม แต่บางปีจะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ

3) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-พืชผัก (ที่ราบลุ่มบริเวณริมสองฝั่งของลำน้ำ) เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประมาณต้นเดือนพฤษภาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าวโพด ได้แก่ ผักกาดเขียวปลี กะหล่ำปลี ระหว่างเดือนเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน หรือปลูกยาสูบหลังเก็บเกี่ยวข้าวโพดประมาณเดือนกันยายน

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม

2) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน

3) ชิง เกษตรกรจะปลูกชิงช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะเก็บเกี่ยวได้ทั้งชิงแก่และชิงอ่อน ชิงอ่อนจะเก็บเกี่ยวเมื่ออายุประมาณ 4-6 เดือน ชิงแก่จะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 8-12 เดือน

4) ไม้ยืนต้น ที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา สัก กาแฟ และปาล์มน้ำมัน

5) ไม้ผล ที่ปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง มะขาม

(รูปที่ 4-3)

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม													
1. ข้าว-ยาสูบ		ยาสูบ						ข้าว					
2. ข้าว-ข้าว		ข้าวนาปรัง						ข้าวนาปี					
3. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์- พืชผัก/ยาสูบ						ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์				พืชผัก			
		ยาสูบ								ยาสูบ			
บริเวณพื้นที่ดอน													
1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์							
2. มันสำปะหลัง		มันสำปะหลัง											
3. ชিং		ชิง											
4. ไม้ยืนต้น		ยางพารา สัก กาแฟ ปาล์มน้ำมัน											
5. ไม้ผล		ลำไย มะม่วง มะขาม											

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน พบว่ามีดิน 6 ชุดดิน และ 6 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา สัก มะม่วง มะขาม และลำไย

5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต และคำรณ, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

พบว่าคุณภาพที่ดินมีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชได้ดี ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Mkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราย่อยสลายความอิมตัวเบส (n) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA/b Lp-pic-silA และ Mt-gm-clB/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน

(e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA Mr-gslC Mr-gslC/b Mr-slB Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-clB Mt-clB/b Mt-clC Ty-gslC Ws-clC Ws-br-clB Ws-vd-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Li-gclD Li-gclE Lp-pic-silA/rb Mkn-slA/rb Mr-gslD Mr-gslE Ws-clD และ SC

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

พบว่าคุณภาพที่ดินมีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชได้ดี ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราย่อยสลายความอิมตัวเบส (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA Cm-fl-slA/b Mt-clB Mt-clB/b Mt-clC Ws-clC Ws-br-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Li-gclD Lp-pic-silA/rb Mkn-slA Mkn-slA/rb Mr-gslC Mr-gslD Mr-slB Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-gm-clB/b Ty-gslC และ Ws-clD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Li-gclE Lp-pic-silA Mr-gslC/b Mr-gslE และ SC

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

พบว่าคุณภาพที่ดินมีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชได้ดี ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราย่อยสลายความอิมตัวเบส (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA Mt-clB Mt-clC Ws-clC Ws-br-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Li-gclD Mr-gslC Mr-gslD Mr-slB Ty-gslC และ Ws-clD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA/b Li-gclE Lp-pic-silA Lp-pic-silA/rb Mkn-sIA Mkn-sIA/rb Mr-gslC/b Mr-gslE Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-clB/b Mt-gm-clB/b และ SC

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ระบบอนุภูมิภาค (t) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราย่อยสลายความอิมตัวเบส (n) สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA Mt-clB Mt-clC Ws-clC Ws-clD Ws-br-clB Ws-vd-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lp-pic-silA/rb และ Mkn-slA/rb

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ระบบอุณหภูมิต่ำ (t) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) สภาพการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA/b Li-gclD Li-gclE Lp-pic-silA Mkn-slA Mr-gslC Mr-gslC/b Mr-gslD Mr-gslE Mr-slB Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-clB/b Mt-gm-clB/b Ty-gslC และ SC

ล็ก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA Lp-pic-silA/rb Mkn-slA/rb Mt-clB Mt-clC Ws-vd-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ สภาพการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC Ws-clD และ Ws-br-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ สภาพการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA/b Li-gclD Li-gclE Lp-pic-silA Mkn-slA Mr-gslC Mr-gslC/b Mr-gslD Mr-gslE Mr-slB Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-clB/b Mt-gm-clB/b Ty-gslC และ SC

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA Mt-clB Mt-clC Ws-vd-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lp-pic-sIA/rb Mkn-sIA/rb Ws-clC Ws-clD และ Ws-br-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ สภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA/b Li-gclD Li-gclE Lp-pic-sIA Mkn-sIA Mr-gslC Mr-gslC/b Mr-gslD Mr-gslE Mr-sIB Mr-sIB/b Mr-gm-sIB/b Mt-clB/b Mt-gm-clB/b Ty-gslC และ SC

มะขาม

ชั้นที่มีความเหมาะสมมาก (S1)

พบว่าคุณภาพที่ดินมีต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชได้ดี ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-sIA Mt-clB และ Mt-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาวะการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัด

ด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lp-pic-silA/rb Mkn-slA/rb Ws-clC Ws-clD และ Ws-br-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ สภาพการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA/b Li-gclD Li-gclE Lp-pic-silA Mkn-slA Mr-gslC Mr-gslC/b Mr-gslD Mr-gslE Mr-slB Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-clB/b Mt-gm-clB/b Ty-gslC และ SC

ลำไย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านปริมาณธาตุอาหารในดิน (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านอัตราย่อยละความอิ่มตัวเบส (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA Mt-clB Mt-clC Ws-vd-clB และ Ws-vd-clC

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และสภาพการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lp-pic-silA/rb Mkn-slA/rb Ws-clC Ws-clD และ Ws-br-clB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ สภาพการหยั่งลึกของราก มีข้อจำกัดด้านความลึกของดินและปริมาณกรวด (r) และความเสียหายจากการกัดกร่อน มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Cm-fl-slA/b Li-gclD Li-gclE Lp-pic-silA Mkn-slA Mr-gslC Mr-gslC/b Mr-gslD Mr-gslE Mr-slB Mr-slB/b Mr-gm-slB/b Mt-clB/b Mt-gm-clB/b Ty-gslC และ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	ยางพารา	สัก	มะม่วง	มะขาม	ลำไย
1. Cm-fl-slA	S3 o	S2 o	S2 o	S2 tmo	S2 m	S2 s	S2 o	S2 s
2. Cm-fl-slA/b	S2 o	S2 o	N	N	N	N	N	N
3. Li-gclD	N	S3 re	S3 re	N	N	N	N	N
4. Li-gclE	N	N	N	N	N	N	N	N
5. Lp-pic-silA	S2 s	N	N	N	N	N	N	N
6. Lp-pic-silA/rb	N	S3 o	N	S3 o	S2 mos	S3 o	S3 o	S3 o
7. Mkn-slA	S1	S3 o	N	N	N	N	N	N
8. Mkn-slA/rb	N	S3 o	N	S3 o	S2 mo	S3 o	S3 o	S3 o
9. Mr-gslC	S3 ore	S3 r	S3 r	N	N	N	N	N
10. Mr-gslC/b	S3 ore	N	N	N	N	N	N	N
11. Mr-gslD	N	S3 re	S3 re	N	N	N	N	N
12. Mr-gslE	N	N	N	N	N	N	N	N
13. Mr-slB	S3 o	S3 r	S3 r	N	N	N	N	N
14. Mr-slB/b	S3 o	S3 r	N	N	N	N	N	N
15. Mr-gm-slB/b	S3 o	S3 r	N	N	N	N	N	N
16. Mt-clB	S3 o	S2 sn	S2 sn	S2 tmsn	S2 msn	S2 sn	S2 sn	S2 sn
17. Mt-clB/b	S3 o	S2 sn	N	N	N	N	N	N
18. Mt-clC	S3 o	S2 sne	S2 sne	S2 tmsn	S2 msn	S2 sn	S2 sn	S2 sn

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	มันสำปะหลัง	ยางพารา	สั๊ก	มะม่วง	มะขาม	ลำไย
19. Mt-gm-clB/b	S2 osne	S3 o	N	N	N	N	N	N
20. Ty-gslC	S3 ore	S3 r	S3 r	N	N	N	N	N
21. Ws-clC	S3 ore	S2 re	S2 re	S2 tmr	S3 r	S3 r	S3 r	S3 r
22. Ws-clD	N	S3 e	S3 e	S2 tmre	S3 r	S3 r	S3 r	S3 r
23. Ws-br-clB	S3 o	S2 r	S2 r	S2 tmr	S3 r	S3 r	S3 r	S3 r
24. Ws-vd-clB	S3 o	S1	S1	S2 tm	S2 m	S2 s	S1	S2 s
25. Ws-vd-clC	S3 o	S2 e	S2 e	S2 tm	S2 m	S2 s	S1	S2 s
26. SC	N	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายชุดดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

2. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

t = อุณหภูมิเฉลี่ย

m = ปริมาณน้ำฝน

o = การระบายน้ำ

s = ความอุดมสมบูรณ์

n = อัตราร้อยละความอิ่มตัวเบส

r = ความลึกของดิน, ปริมาณกรวด

e = ความลาดชัน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา
ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล
		<u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ. 2560-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน
8	การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (พ.ศ. 2561-2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ดำรงทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสู่การเป็นกลุ่มจังหวัดสีเขียว
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย และการค้า การลงทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน เพิ่มมูลค่าผลผลิต และส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาเกษตร และสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้นตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลขุนควรใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2564 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2564 ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา ราชสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและเขตพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	233,826	91.56
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	15,964	6.23
2.1 เขตทำนา	4,492	1.76
1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	1,814	0.71
2) เขตทำนาพื้นที่ดอน	2,678	1.05
2.3 เขตปลูกพืชไร่	7,824	3.05
1) เขตปลูกข้าวโพด	7,364	2.88
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	310	0.12
3) เขตปลูกยาสูบ	63	0.02
4) เขตปลูกข้าวไร่	87	0.03
2.4 เขตปลูกไม้ผล	1,731	0.66
1) เขตปลูกไม้ผลผสม	82	0.03
2) เขตปลูกส้ม	35	0.01
3) เขตปลูกมะม่วง	240	0.09
4) เขตปลูกมะขาม	392	0.15
5) เขตปลูกลำไย	982	0.38
2.5 เขตปลูกไม้ยืนต้น	1,890	0.75
1) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม	14	0.01
2) เขตปลูกยางพารา	1,260	0.49
3) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	41	0.02
4) เขตปลูกสัก	575	0.23
2.6 เขตปลูกสัตว์	27	0.01
3. เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,365	0.93
4. เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	2,286	0.90
5. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ	967	0.38
รวม	255,408	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 233,826 ไร่ หรือร้อยละ 91.56 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย และมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวด และป่าแม่ยม ไม่รวมพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

6.4.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 15,964 ไร่ หรือร้อยละ 6.23 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 5 เขต ดังนี้

1) เขตทำนา

1.1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 1,814 ไร่ หรือร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินลําปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) และชุดดินแม่ขาน (Mkn)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง
- น้ำท่วมในช่วงที่ฝนตกชุก

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีการกักเก็บน้ำได้ดีขึ้น
- พัฒนาระบบส่งน้ำ และการระบายน้ำออกจากพื้นที่นา ช่วงที่ฝนตกชุก
- ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริม เช่น ถั่วเหลือง ปอเทือง และ

ปลูกพืชผักปลอดภัย

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีวิศวกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

- รมรงค์การไกลบตอซัง และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- สนับสนุนการสร้างบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

2) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว

3) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าวโพดและไม้ผล

4) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร รวมทั้งการทำถนนเข้าสู่พื้นที่เกษตร

1.2) เขตทำนาพื้นที่ดอน มีเนื้อที่ 2,678 ไร่ หรือร้อยละ 1.05 ของเนื้อที่ตำบล
ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ชุดดินแมริม (Mr) ดินแมริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แดง (Mt) ดินแม่แดงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) และชุดดินวังสะพุง (Ws)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ควรมีการปรับสภาพพื้นที่ในแปลงนา เพื่อควบคุมระดับการแช่ขังของน้ำในช่วงการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช โดยการ
ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์
ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- สนับสนุนการปรับปรุงแปลงนา
- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการสร้างฝายน้ำล้น ชุดลอกแหล่งน้ำและ
คลองส่งน้ำ

2) *กรมการข้าว* สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงของข้าว

3) *องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น* สนับสนุนเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) **เขตปลูกข้าวโพด** มีเนื้อที่ 7,824 ไร่ หรือร้อยละ 3.05 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ชุดดินลี (Li) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ดินวังสะพุงสีน้ำตาล (Ws-br) ดินวังสะพุงที่ลึกมาก (Ws-vd) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

2.2) **เขตปลูกมันสำปะหลัง** มีเนื้อที่ 310 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แตง (Mt) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

2.3) **เขตปลูกยาสูบ** มีเนื้อที่ 63 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินแม่แตง (Mt)

2.4) **เขตปลูกข้าวไร่** มีเนื้อที่ 87 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินแม่แตง (Mt) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- การชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน
- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำผิวดินเพื่อการเกษตร

- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง
- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล
- สนับสนุนการขุดบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* สนับสนุนองค์ความรู้เรื่องพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง รวมทั้งเทคโนโลยีในการผลิต

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และคลองส่งน้ำ

3) *องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น* สนับสนุนเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

3) เขตปลูกไม้ผล

3.1) เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 82 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) ชุดดินวังสะพุง (Ws) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

3.2) เขตปลูกส้ม มีเนื้อที่ 35 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่ริม (Mr) และชุติดินแม่แตง (Mt)

3.3) เขตปลูกมะม่วง มีเนื้อที่ 240 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ได้แก่ ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

3.4) เขตปลูกมะขาม มีเนื้อที่ 392 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

3.5) เขตปลูกลำไย มีเนื้อที่ 1,051 ไร่ หรือร้อยละ 1.51 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ชุดดินลี (Li) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ดินวังสะพุงที่ลึกมาก (Ws-vd) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ดินค่อนข้างเป็นกรด
- ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีใน

อัตราที่เหมาะสม

- ปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- สร้างแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน และให้คำแนะนำการจัดการดิน น้ำ และพืช
- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่

เหมาะสม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปูนโดโลไมท์ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรดของดิน
- สนับสนุนการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากรัฐบาลส่วนราชการอื่นๆ

1) *กรมส่งเสริมการเกษตร* ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกไม้ผลให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ

2) *กรมชลประทาน* สนับสนุนการทำอ่างเก็บน้ำ และฝาย เพื่อลดความเสี่ยงจากภาวะภัยแล้ง

3) *กรมทรัพยากรน้ำบาดาล* สนับสนุนการขุดเจาะบ่อบาดาล

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 14 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่ขาน (Mkn) และดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้

ถูกต้องตามลักษณะดิน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

กรมป่าไม้ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน การปลูกป่า 3

อย่างประโยชน์ 4 อย่าง หรือการทำเกษตรแบบวนเกษตร

4.2) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 1,260 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดิน

ในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ชุดดินลี (Li) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ดินวังสะพุงสีน้ำตาล (Ws-br) ดินวังสะพุงที่ลึกมาก (Ws-vd) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับ

ปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี

ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

4.3) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 41 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดิน

ในเขตนี้ ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินวังสะพุง (Ws) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

กรมส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิตให้ได้ผลผลิตสูง และมีคุณภาพ

4.4) เขตปลูกสัก มีเนื้อที่ 575 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ได้แก่ ดินเชิงใหม่ที่ดินร่วนละเอียด (Cm-fl) ชุดดินลี้ (Li) ดินลำปางที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่ขาน (Mkn) ชุดดินแม่ริม (Mr) ดินแม่ริมที่มีจุดประสีเทา (Mr-gm) ชุดดินแม่แตง (Mt) ดินแม่แตงที่มีจุดประสีเทา (Mt-gm) ชุดดินวังสะพุง (Ws) ดินวังสะพุงที่ลี้มาก (Ws-vd) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูงในพื้นที่ลาดชัน

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ให้ถูกต้องตามลักษณะดิน

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

กรมป่าไม้ ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกสัก และการตัดโค่นสักตามข้อกำหนดของกรมป่าไม้

5) **เขตปศุสัตว์** มีเนื้อที่ 27 ไร่หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้นี้ ดินลำปาง ที่มีศิลาแลงอ่อน (Lp-pic) ชุดดินแม่แตง (Mt)

การจัดการที่ดินในอนาคต

- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้สัตว์มีน้ำกินและปลูกไม้ยืนต้นไว้เป็นร่มเงา จัดทำโครงการส่งเสริมด้านปศุสัตว์โดยกรมปศุสัตว์ให้ข้อเสนอแนะวิธีการเลี้ยงสัตว์ การปลูกและขยายพันธุ์หญ้าพันธุ์ดี การให้อาหารเสริม การผสมพันธุ์และการควบคุมโรค เป็นต้น
- ควบคุมมลภาวะด้านกลิ่น เสียง และน้ำเสียไม่ให้รบกวนและส่งผลกระทบต่อชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงควบคุมและป้องกันโรคระบาดอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการอย่างเคร่งครัด
- ควบคุมมลพิษทางน้ำโดยมีนโยบายให้ผู้ก่อมลพิษต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดการอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความสกปรกปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

6.4.3 เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,365 ไร่ หรือร้อยละ 0.93 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย เขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ที่เกิดจากกิจกรรมของชุมชน และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ

ควรเร่งศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชน ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของชุมชน ในประเด็นปัญหาบางเรื่องที่เกิดขีดความสามารถของท้องถิ่น ควรทำเรื่องถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อขอรับการสนับสนุนในการศึกษาปัญหา แนวทาง การแก้ไข จัดทำโครงการและงบประมาณเพื่อการดำเนินการต่อไป

6.4.4 เขตรักษาสมดุลเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม

มีเนื้อที่ 2,286 ไร่ หรือร้อยละ 0.90 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ประกอบด้วย พื้นที่นอกเขตป่าที่ยังคงมีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ และที่ลุ่ม

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ

ควรเร่งรัดศึกษาสภาพพื้นที่ดังกล่าวและพิจารณากำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและรักษาพื้นที่ให้คงสภาพ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ บริเวณพื้นที่ซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจสอบ ป้องกันและดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกยึดครองพื้นที่ในเขตนี้ เพราะเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ควรคงสภาพไว้เพื่อการรักษาสมดุลทางนิเวศต่อไป

6.4.5 เขตพื้นที่แหล่งน้ำ

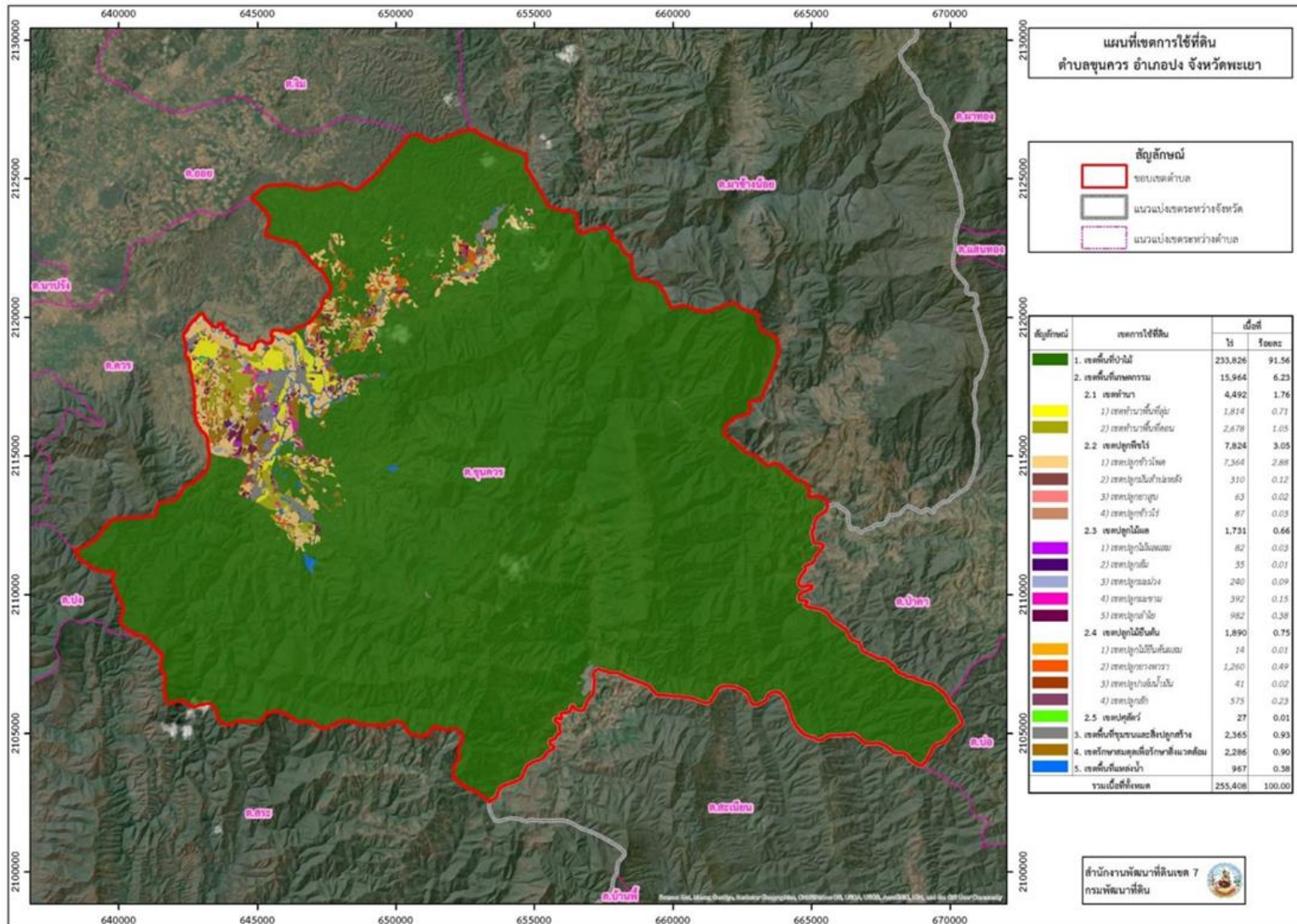
มีเนื้อที่ 967 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง อ่างเก็บน้ำ และบ่อน้ำในไร่นา แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ

ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เกิดมลพิษทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลขุนควร อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร ไปเสนอต่อสภาอบต.ขุนควร เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พันธุ์และป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
  - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
  - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
  - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
  - 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
  - 1.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
  - 1.1.6) การรณรงค์ไถกลบตอซัง

- 1.1.7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
  - 1.1.8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
  - 1.2) การบริหารจัดการน้ำ
    - 1.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
    - 1.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
    - 1.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
  - 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
    - 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
    - 1.3.2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ดอนและพื้นที่สูง
- 2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น** มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
    - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
    - 2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
    - 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
    - 2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
    - 2.1.5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
    - 2.1.6) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
    - 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
  - 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
    - 2.2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
    - 2.2.2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
    - 2.2.3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ
  - 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
    - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
    - 2.3.2) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
- 3.1) การบริหารจัดการน้ำ
    - 3.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการรักษาป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานพะเยา)

(ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย รวม 14 รายการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหีบ
- 2) โครงการขุดลอกคลองห้วยโป่งมอด
- 3) โครงการขุดลอกห้วยเกียง
- 4) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำเหม็น
- 5) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขาม หมู่ 6
- 6) โครงการก่อสร้างขุดสระเก็บน้ำ หมู่ 3 หมู่ 10
- 7) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำผาออก หมู่ 5 (กั้นลำน้ำควรช่วงเหนือน้ำต้นน้ำปุ๊ก)

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำจากฝายวังจันผ่านกลางบ้านนาอ้อม ลงคลองส่งน้ำห้วยน้ำขาม เลียบกับถนนทางหลวงชนบท
- 2) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำประปาภูเขา ช่วงระยะห้วยน้ำขาม ถึงหมู่บ้าน หมู่ 6 และหมู่ 11 ประมาณ 5 กิโลเมตร
- 3) โครงการก่อสร้างท่อส่งน้ำอ่างแม่กำลั้งทางห้วยซอ หมู่ 4

7.5.3 การก่อสร้างฝาย

- 1) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำถาวรน้ำปุ๊ก (ฝายเก็บน้ำคอนกรีต)
- 2) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำ ห้วยน้ำแปง
- 3) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำห้วยโป่งมอด
- 4) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำห้วยน้ำขาม ระยะทาง 7 กิโลเมตร
- 5) ก่อสร้างฝายเก็บน้ำถาวรห้วยยา หมู่ 11

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการขอรับการสนับสนุนแผนงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของอบต.ขุนควร กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลขุนควรในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ (ขาดการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง) และ (3) คือปัญหาการถือครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตป่าอนุรักษ์ (ป่าต้นน้ำ) ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ในพื้นที่ตำบลขุนควร ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศใต้ และทิศตะวันออก เป็นพื้นที่สูงชัน บางส่วนอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่มาจากการยกเลิกเพิกถอนป่าไม้ Zone E หรือป่าเศรษฐกิจ คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร จากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลขุนควร ซึ่งมีเนื้อที่รวม 255,408 ไร่ นั้น พบว่า ระดับความลาดชันมากกว่า 12% มีจำนวนมากถึง 221,853 ไร่ หรือร้อยละ 86.87 ระดับความลาดชันระหว่าง 5-12% มีจำนวน 17,880 ไร่ หรือร้อยละ 7.0 ระดับความลาดชันระหว่าง 2-5% มีจำนวน 9,504 ไร่ หรือร้อยละ 3.72 มีที่ราบที่ระดับความลาดชัน 0-2% มีจำนวน 6,171 ไร่ หรือเพียงร้อยละ 2.41 เท่านั้น

จากการที่สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชันดังกล่าวนี้ ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการชะล้างพังทลายของดินที่พบว่ามีความรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุดรวม 224,251 ไร่ หน้าที่ดินที่ถูกชะล้างลงมาสู่เบื้องล่างจึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติ เหมือง ฝาย และอ่างเก็บน้ำจั้นเงินไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามที่ควรจะเป็น การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นทุกหมู่บ้านในตำบลขุนควร ทั้งเพื่ออุปโภค-บริโภคและการเกษตร

นอกจากนี้ในพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 12% นั้นมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเท่านั้น จึงเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพิน้ำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจั้นเงินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงมีข้อเสนอของเกษตรกร ทั้ง 12 หมู่บ้าน ในตำบลขุนควรที่เร่งด่วน คือ “การจัดหาน้ำ” และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งได้ โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระเบิดขาดแคลนน้ำ สรุปได้ว่ามี 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึง อ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ลำห้วย ลำเหมือง เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างประปาภูเขาโดยส่งน้ำด้วยท่อ P.E. (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

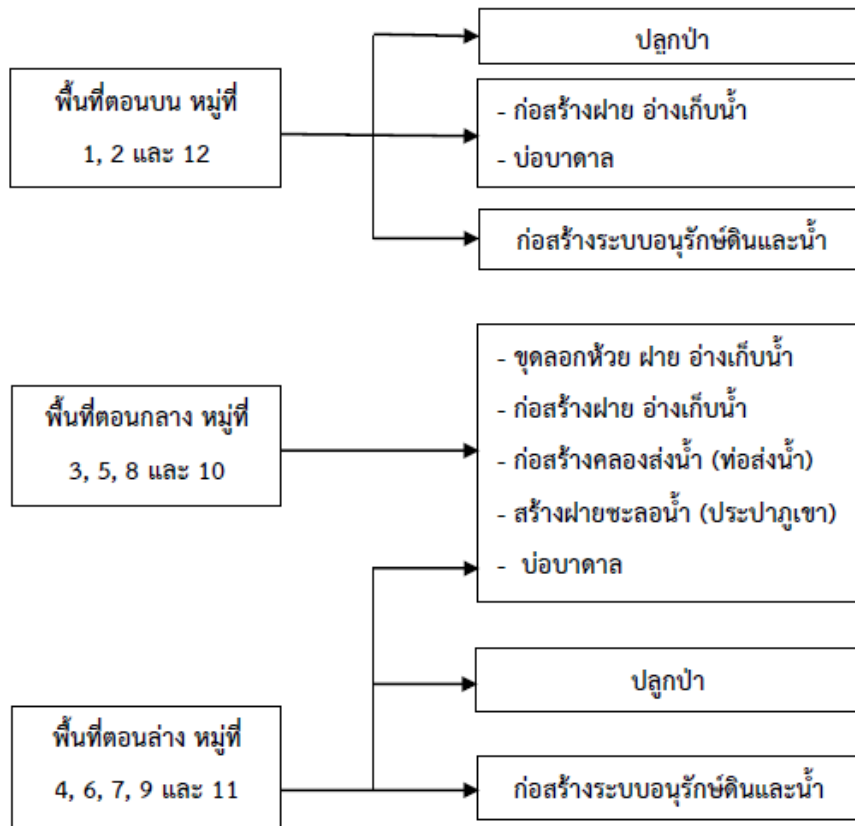
เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้วสรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งตำบลขุนควรได้”

ตำบลขุนควร ควรมีการวางแผนบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบโดยบูรณาการกับหน่วยงานองค์กรภาคี เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลขุนควร โครงการชลประทานพะเยา สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ชื่อเดิมคือ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร องค์กรมหาชน) และ หน่วยงานอื่นๆ ฯลฯ เพื่อการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินในพื้นที่สูงชัน ในพื้นที่ด้านบนและพื้นที่ด้านล่าง กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ด้านล่าง โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนา ที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาไว้ด้วยกัน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ ตอนบนเป็นพื้นที่ในหมู่ที่ 1, 2 และ 12 จะต้องมีการปลูกป่าเสริม ก่อสร้างฝาย อ่างเก็บน้ำ จัดทำ ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ตอนกลาง คือ หมู่ที่ 3, 5, 8 และ 10 พื้นที่ตอนล่าง คือ หมู่ที่ 4, 6, 7, 9 และ 11 นั้น จะต้องจัดทำโครงการพัฒนาที่ดินและน้ำรวมทั้งสองพื้นที่ไปด้วยกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ สร้างฝายชะลอน้ำ (ประปาภูเขา) การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่ง น้ำ

โดยเฉพาะพื้นที่ตอนบนและตอนล่างนั้น จะต้องมีการปลูกป่าเพิ่ม รวมทั้งมีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ เพราะเป็นพื้นที่สูงและเป็นพื้นที่ต้นน้ำ สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง **ตอนบน** (ด้าน ทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแหล่งต้นน้ำของน้ำปุก ที่ไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตำบล) **ตอนล่าง** (ทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ของตำบลเป็นพื้นที่ต้นน้ำของน้ำแม่กำลัง น้ำขาม น้ำปุก น้ำแม่สาว และน้ำ คาง ที่ไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตำบล) อีกทั้งยังเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้างและต้นน้ำ ดอยผาจิ ซึ่งเป็นที่ตั้งโครงการ สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริบ้านสันติสุข-บ้านขุนกำลัง รวมทั้ง เป็นที่ตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย ของราษฎรหมู่ที่ 7 ด้วย ดังรายละเอียดในรูปที่ 7-1

รูปที่ 7-1 ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ต.ค.-ธ.ค.2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลโดยเริ่มต้นจาก พื้นที่ตอนบน หมู่ที่ 1, 2 และ 10 โดยเน้น 3 กิจกรรม คือ

- 1.1) การปลูกป่า
- 1.2) ก่อสร้างฝาย อ่างเก็บน้ำ
- 1.3) การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ในส่วนพื้นที่ตอนกลาง (หมู่ที่ 3, 5, 8 และ 10) และพื้นที่ตอนล่าง (หมู่ที่ 4, 6, 7, 9 และ 11) ให้สำรวจออกแบบระบบน้ำทั้งระบบ คือ (1) การขุดลอกห้วย ฝาย อ่างเก็บน้ำ ที่มีอยู่แต่ต้นเงิน (2) ก่อสร้างฝาย อ่างเก็บน้ำ เพิ่มเติม (3) ก่อสร้างคลองส่งน้ำ (ท่อส่งน้ำ) (4) สร้างฝายชะลอน้ำ (ประปาภูเขา) (5) บ่อบาดาล โดยในส่วนพื้นที่ตอนล่างต้องมีการปลูกป่าเพิ่ม และมีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน

งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาหน้าอุปกโศกและบริโศก โดยวิธีการจัดทำฝายชะลอน้ำบนพื้นที่ ส่วนที่ 3 รวมทั้งการจัดทำประปาภูเขาบนลำน้ำสาขาต่างๆ ที่แสดงไว้ในรูปที่ 7-2

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำ คือ การประกาศเขตพื้นที่ตำบลขุนควร เป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 4,492 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 3,500 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 89,250 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 9,000 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 13,680 1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ดำเนินการตั้งแต่ปี 2562) - 1.6 การรณรงค์เฝ้าติดตามดิน 252,000 1.7 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์ 34,000 1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 600 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 203,500 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 60,000	

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 7,824 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,731 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	7,000
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,890 ไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	59,500
	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	6,000
	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	9,120
	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ดำเนินการตั้งแต่ปี 2562)	-
	1.6 การจัดหาปุ๋ยไนโตรเจน	136,000
	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	2,400
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	203,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	120,000
1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 27 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ	
	1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	-

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้ในปีนี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
<p>1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>1.1 เขตทำนา เนื้อที่ 4,492 ไร่</p>	<p>1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา)</p> <p>2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)</p> <p>3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)</p> <p>4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)</p>
<p>1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 7,824 ไร่</p> <p>1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,731 ไร่</p> <p>1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 1,890 ไร่</p>	<p>1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพะเยา/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพะเยา)</p> <p>2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)</p> <p>3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p> <p>4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)</p>
<p>1.5 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 27 ไร่</p>	<p>1. ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพะเยา)</p>
<p>2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 967 ไร่</p>	<p>1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานพะเยา)</p>

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการ ตำบลขุนควร อำเภออง จังหวัดพะเยา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000	พด.
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	25	22,800	22,800	22,800	22,800	22,800	114,000	พด.
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	1	1	1	1	1	5	329,000	329,000	329,000	329,000	329,000	1,645,000	พด.
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	100	100	100	100	100	500	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พด.
เขตนาข้าว,เขตปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์ใช้ปุ๋ยชีวภาพ	ไร่	500	500	500	500	500	2,500	175,000	175,000	175,000	175,000	175,000	875,000	พด.

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการ ตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569) (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	10	5	5	5	5	30	203,000	101,500	101,500	101,500	101,500	609,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม, พื้นที่แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	150,000	150,000	150,000	150,000	150,000	750,000	180,000	180,000	180,000	180,000	180,000	900,000	พด.
	4. การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ														
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	4.1 โครงการพัฒนาที่ดิน เพื่อป้องกันและบรรเทา ภัยพิบัติทางการเกษตร	ไร่	250	250	250	250	250	1,250	1,125,000	1,125,000	1,125,000	1,125,000	1,125,000	5,625,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้ในปีเป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.

_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

กรมการปกครอง. 2563. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ สิงหาคม พ.ศ. 2564)**. กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2564. **รายได้-รายจ่ายต่อครัวเรือน ตำบลขุนควร ปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลขุนควร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2563**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2562. **ภูมิอากาศจังหวัดพะเยา**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. แหล่งที่มา: <http://climate.tmd.go.th/data/province/เหนือ/ภูมิอากาศพะเยา.pdf>, 26 มกราคม 2563.

_____. 2564. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2532-2561)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. **ข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดพะเยา**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการพัฒนาอบต.ขุนควร. 2562. **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. อบต.ขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม. 2559. บัญชีรายชื่อสายทางที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2564. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2563. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน
ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด. 2561.

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ.2561-2565. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา. 2564 ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพะเยา พ.ศ.

2564. ฉบับทบทวน ไฟล์ข้อมูล.

_____ 2563. ยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา พ.ศ. 2564.ฉบับทบทวน ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการบริหาร

จัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. แผนพัฒนาภาคเหนือ. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25

กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา. 2561. ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา (พ.ศ.2561-

2564). ไฟล์ข้อมูล.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

นโยบายของรัฐในกรณีนี้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

- (1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
- (2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
- (3) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มิถุนายน 2541
- (4) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561

โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562⁵

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา 64 ดังนี้

มาตรา 64 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สืบหาการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศ หรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และ

⁵ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562

อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไปทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติสุข และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ⁶

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามความในบทบัญญัติมาตรา 121 ดังนี้

มาตรา 121 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะ

⁶ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562

รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากร ป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาและมีระยะเวลาบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์ ป่าไม้ คุ้มครองรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกินและมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลง สภาพพื้นที่ไปจากเดิม เกือบหา นำออกไป กระทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(3) มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ วันที่ 30 มิถุนายน 2541

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้แล้ว มีความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร ให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักร่วมกับหลักฐานอื่น และการกำหนดมาตรการการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม มติคณะกรรมการฯ โดยสรุปให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) พิจารณาปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 เมษายน 2540 วันที่ 22 เมษายน 2540 และวันที่ 29 เมษายน 2540 โดยให้ใช้แนวทางมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 เมษายน 2540 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศเป็นฐานในการปรับปรุงและนำความเห็นของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติไปประกอบการพิจารณาด้วย

2. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้ประชุมเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับเรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ เพื่อเป็นการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลือนอยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ เป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

1.1 ป่าสงวนแห่งชาติ

1) พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ
กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาล เมื่อปี พ.ศ. 2536 แล้วตั้งนั้นเพื่อให้นโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผลจึงให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 โดยเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จ ทุกป่าโดยเร็ว

(2) พื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นรูปธรรม ให้กรมป่าไม้พิจารณาตามความเหมาะสมจัดการพื้นที่ที่มีสภาพป่าแปลงเล็ก แปลงน้อย ในพื้นที่ราบและมีไช้เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนรักษาไว้เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศ และสภาพแปลงดังกล่าวจะต้องไม่ติดกับป่าผืนใหญ่ โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่และ ส.ป.ก. กรณีนี้ให้พิจารณาจัดทำเป็นพื้นที่ทดลองจัดการเป็นบางแห่งก่อน

(3) ให้ ส.ป.ก. นำผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อมีเขตปฏิรูปที่ดินแล้วให้ ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการต่อไป และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขการใช้ที่ดิน ส.ป.ก. ให้ราษฎรปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเนื้อที่ที่ได้รับ กรณีเป็นพื้นที่ติดกับเขตป่าไม้จะต้องปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นเป็นแนวกันชน และให้นำเอาวิธีการจัดรูปแปลงที่ดินให้มีขนาดเหมาะสมเพื่อใช้แก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินอยู่อาศัย/ทำกินของราษฎรในเขตป่าไม้ด้วย

2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมตามผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากร
และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ซึ่งกำหนดไว้ว่าเมื่อดำเนินการในพื้นที่ให้กรมป่าไม้ปรับแนวเขตได้ตามสภาพข้อเท็จจริงและความเหมาะสมในภูมิประเทศ ผลจากการปรับแนวเขตให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) บริเวณพื้นที่ที่ปรับออกเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

(2) พื้นที่ที่ผ่านการตรวจสอบและมีความเหมาะสมที่จะกำหนดไว้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์ ให้กรมป่าไม้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ให้กรมป่าไม้จัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และป้องกันดูแลคุ้มครองอย่างเข้มงวด ไม่ให้ราษฎรบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองอยู่อาศัยทำกิน หากมีการบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

1.2 ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, ชั้นที่ 2 และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน)

เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้กำหนดขึ้น เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัยและการพังทลายของดิน รวมถึงตลอดถึงเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา วิจัย นันทนาการของประชาชนและความมั่นคงของชาติ ดังนี้

1) ยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2) ให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนผู้ครอบครอง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร (หากไม่มีให้ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม) ซึ่งถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และต้องพิจารณาร่วมกับพยานหลักฐานอื่น ซึ่งแสดงว่าได้มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามนั้นๆ ด้วย

4) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อให้หาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายออกไปแล้ว ให้ทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป

5) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2) หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกินให้เพียงพอกับการดำรงชีพ

6) การดำเนินการตาม 4) และ 5) จะต้องกำหนดเงื่อนไขการใช้พื้นที่ให้เป็นไปในรูปแบบของการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและ/หรือสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7) ให้ทุกส่วนราชการที่ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูง ทำการพัฒนาเฉพาะความ ต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ

1.3 พื้นที่อื่นๆ ที่สงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อกิจการป่าไม้

กรณีที่มีราษฎรร้องเรียนเสนอปัญหาให้จังหวัดดำเนินการตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีทั้งฝ่ายราชการและราษฎรฝ่ายละเท่าๆ กัน การตรวจสอบข้อเท็จจริงให้พิสูจน์การอยู่อาศัยครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ให้ชัดเจนว่ามีมาก่อนหรือไม่ ราษฎรเดือดร้อนอย่างไร เคยได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการมาแล้วหรือไม่ แล้วเสนอมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหามาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามมาตรการและแนวทางของแต่ละพื้นที่ที่เป็นปัญหา ทั้งนี้ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ความเป็นธรรมกับราษฎรให้มากที่สุด

2. ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่น ๆ

2.1 ถ้ามีการกระทำใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่และ/หรือขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม หรือเป็นการทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และ/หรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 ให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำกับดูแลให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ประสานการ

ปฏิบัติกันอย่างสอดคล้องและมีเอกภาพ เพื่อความมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

2.3 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยจัดให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต.หรือสภาตำบล และชุมชนเข้ามาร่วมดูแลรักษาสภาพป่าไม้มิให้มีการบุกรุกทำลาย หรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดลอม

2.4 ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกันพื้นที่ 2) ด้านการควบคุมพื้นที่ 3) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม และ 4) ด้านการติดตาม ประเมินผลและระบบข้อมูล โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการฯ อันจะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เป็นไปอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเกิดความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

2.5 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

2.6 ให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละประเภทพื้นที่ รวมถึงการดำเนินการแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้เสนอขอตั้งงบประมาณเป็นปีๆ ไป

(4) มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการอยู่อาศัยและ ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 ลงมติว่า

1. เห็นชอบในหลักการตามกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอและให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

2. ในการดำเนินการตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชนทั่วไป ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตนารมณ์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดสรรที่ดินของแต่ละกลุ่มพื้นที่ รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและสิทธิของผู้ได้รับจัดสรรที่ดิน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและข้อพิพาทในภายหลัง

3. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการบุกรุกพื้นที่ป่าให้ชัดเจนและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังเพื่อไม่ให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติมอีก

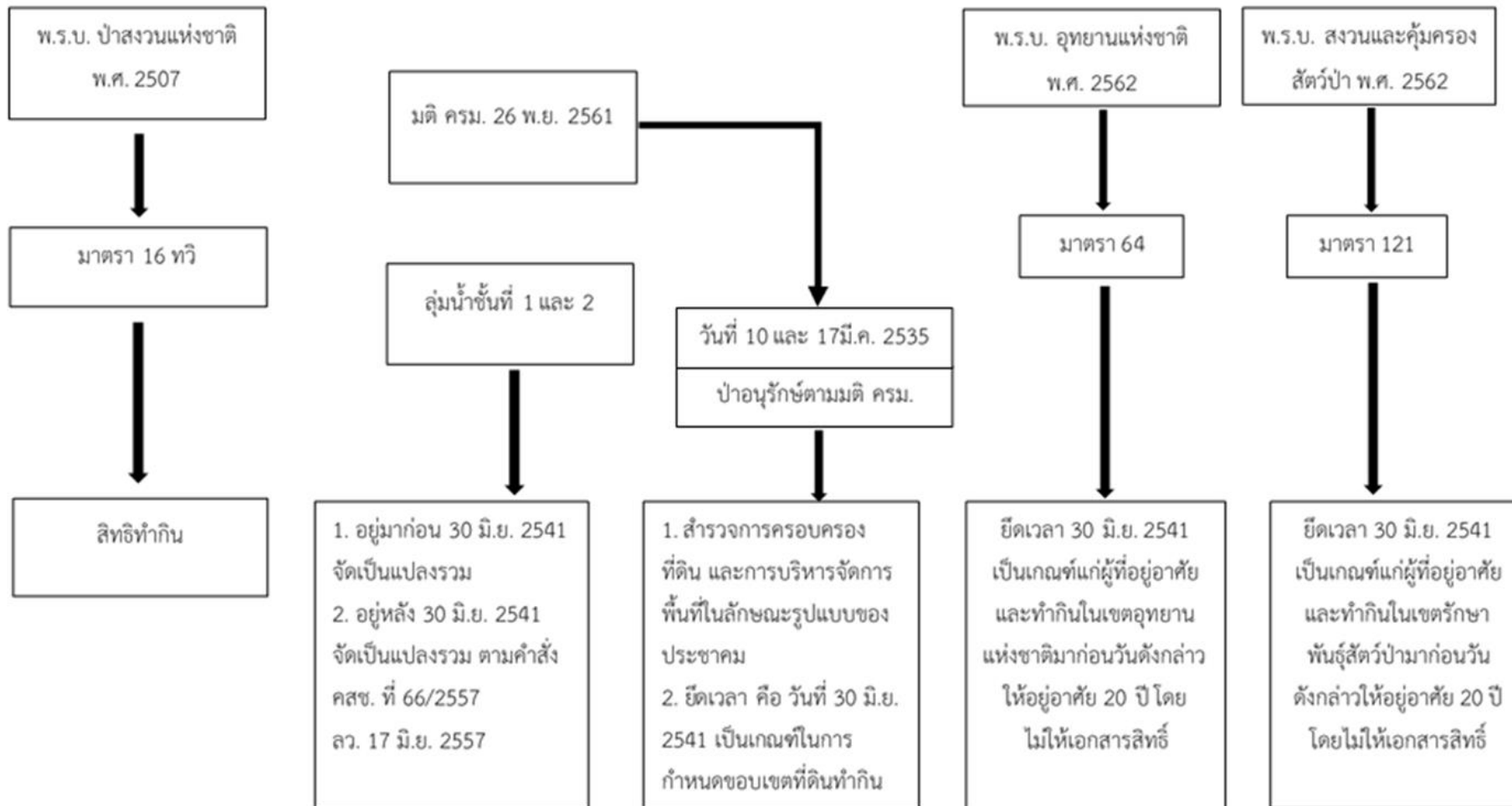
พื้นที่เป้าหมาย	กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา
<p>กลุ่มที่ 1 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3,4 และ 5 ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p>	อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)
<p>กลุ่มที่ 2 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3,4 และ 5 หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557</p>	อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม โดยออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างชุมชน และหน่วยงานรัฐ โดยชุมชนต้องดูแลรักษาและใช้ประโยชน์พื้นที่ในลักษณะที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์ ตามที่กำหนดร่วมกัน
<p>กลุ่มที่ 3 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 และ 2 - ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557</p>	<ol style="list-style-type: none"> จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม กำกับควบคุมจัดการการใช้ที่ดินและป่าไม้ภายใต้การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่ ฟื้นฟูสภาพป่าในรูปแบบการมีส่วนร่วม ส่งเสริมราษฎรปลูกป่า 3 อย่าง ใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดการชะล้างพังทลาย <p>วางแผนร่วมกับราษฎรและกรรมการหมู่บ้าน ประชาคม/ออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ไม้ตามแนวพระราชดำริปลูกป่า 3 อย่าง เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าโดยกรมป่าไม้จัดทำพันธุ์ไม้และให้ราษฎรเป็นผู้ดูแลต้นไม้ที่ปลูกและราษฎรใช้ประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไม้ที่ปลูกและพืชพื้นล่างด้วย</p>

พื้นที่เป้าหมาย	กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา
<p>กลุ่มที่ 4 ชุมชนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ - ก่อน มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p>	<p>แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์</p> <p>1. หลักการจัดการพื้นที่ เพื่อให้คงเจตนารมณ์ของการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ชุมชนที่จะได้รับการพิจารณาต้องเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม ไม่มีการจัดที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกพื้นที่ที่มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และเป็นการให้สิทธิทำกินมิให้เอกสารสิทธิ</p> <p>2. แนวทางการจัดการพื้นที่ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ การสำรวจการครอบครองที่ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อตกลงแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในรูปแบบของการประชาคมของชุมชน โดยมีคณะกรรมการ/คณะทำงาน ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการ 2 ระดับ คือ</p> <p>2.1 คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ เพื่อร่วมกับชุมชนในการสำรวจและบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน</p> <p>2.2 คณะกรรมการพิจารณาผลการสำรวจการครอบครองที่ดินระดับนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินการและแก้ไขปัญหากจากผลการดำเนินงานของคณะทำงานฯ ระดับพื้นที่ โดยนำผลการสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และการตรวจสอบผู้ครอบครองที่เป็นผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกิน ซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้นๆ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2547 มาตรวสอบร่วมกับราษฎร เพื่อจัดระเบียบการครอบครองที่ดิน และกำหนดให้เป็นเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์</p> <p>3. การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการพิจารณาอนุญาต เมื่อร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติพ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ..... ได้รับการพิจารณาเห็นชอบและมีผลใช้บังคับแล้ว โดยสามารถนำแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ มาจัดทำเป็นโครงการ/แผนงานเพื่อนำเสนอขออนุญาตใช้พื้นที่ได้ตามกฎหมายต่อไป</p>

พื้นที่เป้าหมาย	กรอบมาตรการแก้ไข้ปัญหา
<p>กลุ่มที่ 5 ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน -พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่เกษตรกรรม - พื้นที่เมืองและสิ่งก่อสร้างถาวร</p>	<p>1. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 1.1 ดำเนินการจัดทำเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน พร้อมทั้งกับพื้นที่ดินส่วนที่อยู่ห่างจากทะเลไม่น้อยกว่า 100 เมตร และพื้นที่ที่อยู่ห่างจากริมคลองไม่น้อยกว่า 20 เมตร เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน 1.2 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าชายเลน โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดำเนินการกำหนดอัตราและเรียกเก็บค่าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนในกรณีต่างๆ 1.3 เสนอและรับฟังข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาด</p> <p>2. คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ 2.1 จัดประชุมชี้แจงราษฎรในพื้นที่เป้าหมายให้ทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ และแนวทางการดำเนินงานให้มีความถูกต้องตรงกันก่อนจะมีการดำเนินการขั้นต่อไป 2.2 สำรวจ ตรวจสอบและจัดทำแผนผัง การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง 2.3 จัดทำขอบเขต แผนผัง บริเวณที่ยังคงสภาพเป็นป่าชายเลน</p> <p>3. คณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนที่มีการครอบครองทำประโยชน์ 3.1 จัดทำแผนบริหารจัดการและโครงการเพื่อการอนุญาต 3.2 รับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาดและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ 3.3 นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี 3.4 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดำเนินการอนุญาตตามแผนบริหารจัดการพื้นที่และหลักเกณฑ์ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน และป่าชายหาด และคณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ</p>

รูปผนวกที่ 1-1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

ภาคผนวกที่ 2

รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลบ.ม. ปีงบประมาณ 2549-2564

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7 สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา

อำเภอปง ตำบลขุนควร 115 บ่อ

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	ที่อยู่				พื้นที่ขุดสระน้ำ				จำนวน (บ่อ)	พิกัด		ปีงบ ประมาณ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		X	Y	
1	นายนุช ชินวงศ์	3560600326276	73	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643843	2116701	2549
2	นายลือ ใจกว้าง	3560600323544	21	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644092	2117298	2549
3	นายเสถียร กระทุ้	3560600234681	2	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647379	2120430	2551
4	นายบรรยง แซ่กือ	3560600024171	43	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647495	2120330	2551
5	นายเจริญ สละ	3560600224147	39	11	ขุนควร	ปง	11	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645322	2114546	2552
6	นางสมพร ตาชุมพู	3560100297587	143	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645836	2117034	2552
7	นายบุญนิต ศรีพรม	3560600056333	138	4	ควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	642695	2118564	2552
8	นายพิเชษฐ วิริยะส่องแสง	5560600031531	104	4	ขุนควร	ปง	4	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647022	2112973	2553
9	นายเสถียร กระทุ้	3560600234681	2	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647379	2120430	2553
10	นายชม ยศวงค์	3560600317421	85	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647358	2120410	2554
11	นายถวิล บุญเทพ	3560600212831	189	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647922	2119125	2555
12	นายประวิทย์ กาพุด	3560600214508	170	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647825	2120508	2555
13	นายอินจันทร์ ปัญทวงศ์	3560600377512	156	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646415	2120000	2555
14	นายสงคราม สีตาวัน	3560600215393	192	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648074	2121828	2555
15	นางนวล มหาวงศ์นันท์	3560600304507	183	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644388	2116546	2556
16	นายคำ หมุก้อน	3560600239403	84	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646214	2116625	2556
17	นายสมศักดิ์ ปัญญา	3571200055161	45	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645153	2115058	2556

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	ที่อยู่				พื้นที่ขุดสระน้ำ				จำนวน (บ่อ)	พิกัด		ปีงบประมาณ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		X	Y	
18	นางยุพิน คำทราย	3560600308979	283	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645003	2117311	2556
19	นางรุ่งอรุณ ศรีวิชัย	3560600237834	58	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	649900	2121878	2556
20	นายสิงห์คำ เตชะ	3560600310540	115	1	ขุนควร	ปง	1	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	653182	2122141	2557
21	นางนงคาร ไสสิน	3560600310582	18	1	ขุนควร	ปง	1	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	653067	2123111	2557
22	นางติม สมคิด	3560600377938	79	2	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	649337	2120904	2557
23	นายผัด บุญเทพ	3560600213021	45	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648683	2119184	2557
24	นายอินสวน บุญเทพ	3560600250270	163	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648683	2119258	2557
25	นายสวัสดิ์ หมื่นชัยยะ	3560600216543	115	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647886	2117869	2557
26	นายเดชา วงศ์วาฬ	3560600214125	34	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647786	2117874	2557
27	นายสาคร คำเรือง	3560600225241	74	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645390	2113525	2557
28	นางใบ พรหมมา	3560600225496	159	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644922	2113309	2557
29	นางสุเกษม เสี่ยงก๊ก	3560600217493	14	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644793	2112795	2557
30	นายเสถียร กระทุ้	3560600234681	2	8	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647495	2120330	2557
31	นายอธิษฐาน กาพุด	3560600238610	20	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647019	2114900	2557
32	นายไพบุลย์ วิวัฒน์วิทยา	5560600009790	88	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644374	2115226	2557
33	นายนำง พิสิฐพัฒน์พงศ์	5560600018128	143	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644995	2116016	2557
34	นายจันทร์ ธรรมศิริ	3560600305490	84	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647669	2114827	2557
35	นายสนิท ปินตา	3560600268594	61	11	ขุนควร	ปง	11	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645878	2114853	2557
36	นายไชย ชันดา	5560600003813	72	8	ควร	ปง	11	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645454	2115771	2558
37	นายมูล กุสาวดี	3560600239853	91	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646920	2119513	2558
38	นายสม ทิศลูน	3560600240258	99	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643989	2117768	2558
39	นายชม ลาบุตรดี	3560600317846	11	10	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643696	2118660	2558
40	นางบุญเลย มิตรयोग	3560600238962	78	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644506	2118432	2558

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	ที่อยู่				พื้นที่ขุดสระน้ำ				จำนวน (บ่อ)	พิกัด		ปีงบประมาณ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		X	Y	
41	นายแทน พิณีจ	3560500668311	50	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646023	2116589	2558
42	นายโตด สมโรย	3560600236111	304	8	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645272	2117345	2558
43	นายสมบุญ คณลา	3560600345416	193	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646023	2116589	2558
44	นายเงิน ทาเขียว	3560600308774	128	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646153	2116452	2558
45	นายสมพิศ คำรส	3560600304906	74	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646214	2115833	2558
46	นายประเสริฐ บุญเทพ	3560600307174	106	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647024	2114999	2558
47	นายบุญทา พรหมดวงดี	3560600303632	64	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647190	2114962	2558
48	นายบุญยเกียรติ คำรสศิริสกุล	3560600306011	90	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644133	2116302	2558
49	นายศักดิ์ สมคิด	3560600377792	28	2	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	650388	2121001	2558
50	นายนุต มหัทธนบุญโชติ	3560600326276	73	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643382	2116794	2558
51	นางพิภุม เรืองฤทธิ์	3560600056759	123	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643959	2116699	2558
52	นางป้อม ถาวะดี	3560600324028	30	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643187	2119174	2558
53	นางหอมนวล บุญเทพ	3560600323340	17	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643060	2117827	2558
54	นายเตียง แสนพะวัง	3560600324869	47	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643195	2116895	2558
55	นายท่า ควรรคิต	3560600225844	50	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643829	2116810	2558
56	นายกมล บำรุงผดุงกิจ	5560600039982	77	4	ขุนควร	ปง	4	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646905	2111994	2558
57	นายสังคีต วิวัฒน์วิโชติ	5571300040706	110	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644037	2116296	2558
58	นายสุพจน์ ใจดี	3560600312241	222	1	ขุนควร	ปง	1	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	653803	2123145	2561
59	นางบัวตอง ตามล	3560600376176	1/1	2	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	649034	2120627	2561
60	นายเนตร งามคำ	5560600014408	56	2	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	694675	2121578	2561
61	นายชาติ หมื่นจันทร์	3560600325661	85	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643731	2116572	2561
62	นายถวิล บุญเทพ	3560600212831	189	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647063	2118693	2561
63	นายวรรณชัย ราชวงศ์คำ	3560600218465	195	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646454	2112075	2561

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	ที่อยู่				พื้นที่จุดสรรหา				จำนวน (บ่อ)	พิกัด		ปีงบประมาณ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		X	Y	
64	นางล้วน บุญเทพ	3560600046893	204	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645451	2113469	2561
65	นางจม ปัญจะจอม	3560600224759	140	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647030	2114507	2561
66	นายเจริญ ยืนยั้ง	3560600217094	7	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645778	2114615	2561
67	นายจันทร์ ยืนยั้ง	3560600217043	8	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645509	2114565	2561
68	นายสวาท สัมครเก	3560600225020	147	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644446	2115071	2561
69	นางสมัย วงศ์สุภา	3560600223817	119	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644531	2113440	2561
70	นางนงค์ลักษณ์ ชันตา	3560600219267	47	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645189	2113429	2561
71	นางณัฐนิทร จันทะคาด	3560600224562	15	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645618	2114618	2561
72	นางบัวจั่น กาพูด	3560600235840	25	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647703	2114748	2561
73	นายอองอาจ แซ่จาง	5560600016877	164	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644461	2115597	2561
74	นายป้าง แซ่กือ	5560600010887	43	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644245	2116524	2561
75	นางจันทร์หอม เดชะเถิน	3560600240339	156	6	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644149	2116940	2561
76	นางสมร พรหมคำอ้าย	3560600306062	91	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644896	2117428	2561
77	นายสมัคร กาพูด	3560600308201	122	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647095	2114906	2561
78	นายจักรพงษ์ ต๊ะตุ้ย	3560600238555	198	10	ขุนควร	ปง	12	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645699	2115859	2561
79	นายกองจันทร์ เทพทอง	3560600222071	54	11	ขุนควร	ปง	11	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645410	2115028	2561
80	นางถนัด แต่งตั้ง	3560600222276	65	11	ขุนควร	ปง	11	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645282	2114469	2561
81	นายโยธิน สีดาวัน	3560600215407	90	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648123	2121089	2562
82	นายพงศกร ตามล	3560600308057	119	10	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643506	2116035	2562
83	นางเสนีย์ บัวแดง	3560600213064	169	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647320	2117447	2562
84	นายคำ ใจตรง	3560600213706	55	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645848	2117186	2562
85	นายบุญเกิด บุญทา	3560600314529	18	12	ขุนควร	ปง	12	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	652852	2122517	2562
86	นายเปลี่ยน บุญทา	3560600060641	146	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646913	2118413	2562

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	ที่อยู่				พื้นที่ขุดสระน้ำ				จำนวน (บ่อ)	พิกัด		ปีงบประมาณ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		X	Y	
87	น.ส.สายพิม ปวงคำ	3560600211321	16	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647413	2118423	2562
88	นางแสงหล้า จุลหอม	3560600045153	192	3	ควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	642997	2116204	2562
89	นายชาญ ปันทะวงศ์	3560600225798	166	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645094	2114320	2562
90	นางจันทร์สุดา เปรมชาติ	3560600236862	54/64	10	กระทุ่มราย	หนองจอก	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646139	2118529	2562
91	นายวีระ แซ่จาง	5560600016869	26	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	642814	2116307	2562
92	น.ส.พัชรินทร์ เมืองใจ	3560600215709	97	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648847	2118912	2563
93	นางวันดี สมศรี	3560600216012	105	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646380	2117215	2563
94	นายหวัน กำแพง	3560600306887	104	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	646864	2115003	2563
95	นางกมลพรรณ ช่องวารินทร์	3560600240614	144	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644738	2117351	2563
96	นางหนิม สุดใจ	3560600306992	239	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643694	2116064	2563
97	นายอิงศักดิ์ วิวัฒน์วิทยา	1560600037821	30	9	ขุนควร	ปง	9	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644772	2115683	2563
98	นายหนามไม้ ตาคำ	1560600038932	118	10	ขุนควร	ปง	10	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644840	2117135	2563
99	นางบุญศรี บุญสม	3560600223973	8	11	ขุนควร	ปง	11	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645510	2114946	2563
100	นายสมหมาย จันทร์ดี	3560600227189	189	7	ควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643232	2115513	2563
101	นายดวงคำ บุญมา	3560600377288	24	2	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	649218	2121148	2563
102	นายสวน ใจกว้าง	3560600323510	29	3	ขุนควร	ปง	3	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643665	2117452	2563
103	นายนิวัฒน์ กาทุด	3560600214516	76/1	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	647260	2118365	2563
104	นางนิรมล ต่อมคำ	3560600218601	30/1	6	ขุนควร	ปง	6	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645189	2113690	2563
105	นางเลอ บุญทา	3560600044157	19	2	ขุนควร	ปง	2	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	649446	2121606	2563
106	นายเกียรติ อินต๊ะวิกุล	3560600212572	39	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648472	2119795	2564
107	นายผ่าน โนจาชัย	3560600212912	43	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	648038	2117665	2564
108	นายแข่ง วิกุล	3560600215873	102	5	ขุนควร	ปง	5	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644727	2114426	2564
109	นายสมบูรณ์ ยะกิจ	3560600240151	98/1	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	645094	2114754	2564

แผนการใช้ที่ดินตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	เลขที่บัตรประชาชน	ที่อยู่				พื้นที่จุดสระน้ำ				จำนวน (บ่อ)	พิกัด		ปีงบประมาณ
			เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		X	Y	
110	นางสายฝน เขียวดี	3560600234622	407	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644005	2118166	2564
111	นางดวงล คุณารูป	3560600232000	392	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643312	2114859	2564
112	นางบัวผัน ถาวะดี	3560600301303	121/1	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643885	2118261	2564
113	นายทรง ปัญญามูล	3560600238172	63	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643600	2115464	2564
114	นางจันทร์ ลาบุตรดี	3560600305767	209	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	643982	2118246	2564
115	นายอุไร คำแสน	3560600235629	21/1	8	ขุนควร	ปง	8	ขุนควร	ปง	พะเยา	1	644223	2117618	2564

คณะผู้จัดทำ

นายนครินทร์	ชมภู
นายศรัญญพงศ์	ชัยวัฒนกุล
นายเสถียร	ธรรมยืน
นายदनัย	พรอำนวยการ
นางฉัตรนภา	พรมล่องวัน
นางสาวกรรณก	ดีพรมกุล
นางอลินี	รัตนประทีป